

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 11Csp/220/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7617212048
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Weiserová
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2018:7617212048.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Júlia Weiserová, v spore žalobcov: 1/ O.. S. J., E., nar. XX. X. XXXX, bytom F. U. XXXX/XX, J. F. R. a 2/ O.. D. J., nar. XX.X.XXXX, bytom F. U. Č.. XXXX/XX, J.Á. F. R., právne zastúpených JUDr. Martinom Babjakom, advokátom, Kováčska 40, Košice, proti žalovanej: Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom Hodžova č. 11, Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou Sedlačko & Partners, s. r. o., Štefánikova č. 8, Bratislava, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom sumu vo výške 1.126,45 EUR, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,15 % ročne, zo sumy 61,90 EUR od 16.06.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,90 EUR od 14.07.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,90 EUR od 14.08.2014 do zaplataenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne, zo sumy 61,90 EUR od 16.09.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,90 EUR od 14.10.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.11.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 15.12.2014 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.01.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 16.02.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 16.03.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.04.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.05.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 15.06.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.07.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.08.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.09.2015 do zaplataenia, zo sumy 61,33 EUR od 14.10.2015 do zaplataenia, zo sumy 54,31 EUR od 16.11.2015 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.12.2015 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.01.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 15.02.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.03.2016 do zaplataenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 1,56 EUR od 14.04.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 16.05.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.06.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.07.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 15.08.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.09.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,56 EUR od 14.10.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 14.11.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 14.12.2016 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 16.01.2017 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 14.02.2017 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 14.03.2017 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 18.04.2017 do zaplataenia, zo sumy 1,36 EUR od 15.05.2017 do zaplataenia a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom sumu 500,- Eur finančné zadostučinenie a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

IV. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia podali na tunajšom súde dňa 14.6.2017 návrh ktorým sa dožadovali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť im sumu 1.126,45 Eur s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia a zároveň sumu 2.500,- Eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie ich spotrebiteľských práv ako aj trovy konania.

2. Návrh odôvodnili tým, že dňa 24.10.2008 so žalovaným (s predošlým označením Dexia banka Slovensko, a. s.) uzavreli zmluvu o poskytnutí úveru č. 18/374/08, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcom úver vo výške 2.700.000,- Sk (89.623,58 Eur). V bode 4.4 tejto zmluvy bola dohodnutá revizibilná úroková sadzba, ktorá je súčtom hodnoty BRIBOR (t.č. EURIBOR) a úrokového rozpätia. Úrokové rozpätie bolo v zmysle úverovej zmluvy dohodnuté na 1,53 % ročne ako fixná zložka úrokovej sadzby. Listom zo dňa 21.8.2013 došlo zo strany žalovaného k jednostrannému zvýšeniu úrokovej sadzby na výšku 4,79 % ročne, pričom hodnota úrokového rozpätia bola stanovená vo výške 4,25 % ročne - takáto hodnota úrokového rozpätia nekorešponduje s hodnotou úrokového rozpätia dojednaného v úverovej zmluve vo výške 1,53 % ročne. Žalobcovia si v tomto okamihu ešte neboli vedomí jednostranného zvýšenia - z konania banky nebolo zrejmé, či ide o omyl alebo o skutočne zvýšenie úrokovej sadzby. Žalobcovia vyjadrili s avizovanou zmenou úrokového rozpätia (úrokovej sadzby) svoji nesúhlas listom zo dňa 28.8.2013.

3. Listom zo dňa 25.9.2013 podal žalovaný všeobecné vysvetlenie k zmene úrokovej sadzby, v ktorom uviedol, že trvá na podmienkach zmeny úrokovej sadzby (úrokového rozpätia) stanovených v oznámení zo dňa 21.8.2013, pričom žalovaný žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil túto jednostrannú zmenu úrokového rozpätia, napr. odkazom na príslušné zmluvné dojednanie prípadne zákonné ustanovenie. Týmto konaním banka porušila zároveň svoju oznamovaciu povinnosť a spotrebiteľské právo žalobcov, ktoré vyplýva z ustanovenia § 75 ods. 6 písm. b) zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách.

4. Listom zo dňa 25.10.2013 došlo zo strany žalovaného k definitívnej jednostrannej úprave úrokovej sadzby na výšku 4,79 % ročne a to s účinnosťou od 14.1.2014. Týmto konaním zo strany žalovaného došlo k nedôvodnej a neoprávnenej jednostrannej zmene úrokového rozpätia o viac ako dvojnásobok dohodnutého úrokového rozpätia v úverovej zmluve. Zvýšenie úrokovej sadzby nebolo adekvátnym spôsobom žalobcom vysvetlené, preto ho žalobcovia považujú za arbitrárne a svojvoľne konanie žalovaného bez naplnenia konkrétnych a vopred známych podmienok.

5. Listom zo dňa 30.10.2013 žalobcovia opätovne požiadali žalovaného o vysvetlenie a uvedenie dôvodov, pre ktoré došlo k jednostrannej zmene úrokovej sadzby a tým odchýleniu sa od zmluvne dohodnutého spôsobu úročenia.

6. Žalovaný odpovedal žalobcom listom zo dňa 6.12.2013, ktorým žalobcom iba oznámil, že z ohľadom na neprijatie ponuky žalovaného na úrokovú sadzbu vo výške 3,40 % ročne je od 24.10.2013 úver žalobcov úročený úrokovou sadzbou vo výške 4,79 % ročne.

7. Žalovaný ani v liste zo dňa 6.12.2013 žalobcom opakovane, napriek výslovným žiadostiam žalobcom nevysvetlil a neuviedol dôvody jednostrannej zmeny úrokovej sadzby. Žalobcovi adresovali žalovanému preto opätovnú žiadosť o vysvetlenie zo dňa 16.12.2013 - znovu prehľadným spôsobom požadovali od žalovaného vysvetlenie, z akých konkrétnych dôvodov došlo k jednostrannému zvýšeniu úrokovej sadzby, uvedenie zmluvných či zákonných ustanovení, na základe ktorých sa tak stalo, ako aj vysvetlenie prečo žalovaný žalobcov o vykonaní jednostrannej zmeny úrokovej sadzby neinformoval.

8. Žalovaný odpovedal na opätovnú žiadosť o vysvetlenie listom z 20.1.2014 - absentuje v ňom však akékoľvek relevantné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bola úroková sadzba jednostranne zvýšená, či akékoľvek zodpovedanie ďalších otázok nastolených žalobcami v liste zo dňa 16.12.2013.

9. Žalobcom sa napriek ich snahe nepodarilo získať informácie k dôvodom, podmienkam a ďalším okolnostiam zvyšovania ich úrokovej sadzby žalovaným. Na základe vyššie opísaného skutkového stavu teda podali žalobu, ktorá sa na tunajšom súde vedie pod sp.zn. 1C/165/2015. Žalovaný však pokračoval vo svojom netransparentnom konaní a do podania tejto žaloby zmenil jednostranne a svojvoľne úrokovú sadzbu ešte trikrát: od novembrovej splátky v roku 2014 na výšku 4,7 % p.a., od novembrovej splátky v roku 2015 na výšku 4,4 % p.a., od novembrovej splátky v roku 2016 na výšku 3,5 % p.a..

10. Vzhľadom na skutočnosť, že neodôvodnené jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby nemá právny podklad v úverovej zmluve ani v žiadnom právnom predpise, dochádza na strane žalovaného k vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor žalobcov v zmysle § 451 OZ a nasledujúcich. Až v priebehu predchádzajúceho konania žalovaný uviedol na čom vlastne zakladá svoje domnelé právo jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu tak ako to bolo opísané vyššie. Podľa jeho názoru je k takémuto zvýšeniu oprávnený v zmysle článku 4.5 úverovej zmluvy. Oni však majú za to, že článok 4.5 úverovej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a v tejto časti je zmluva absolútne neplatná a to:

- pre rozpor s ustanovením § 53 ods. 1 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, ktorý uvádza, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). Zmluvné podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny musia byť vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, čo v tomto prípade tak nebolo. Poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3CDo 127/2012 zo dňa 17.4.2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Sžo 258/2009 zo dňa 31.3.2010 ako aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-92/11RWE Vetrieb AG. Konštatoval, že okrem priameho rozporu uvedeného ustanovenia zmluvy s § 53 ods. 4 písm. í) Občianskeho zákonníka, toto ustanovenie pripúšťa rôzny výklad, umožňuje uplatniť žalovanému svojvoľu, pri jednostrannej zmene úrokovej sadzby, čím výrazne znevýhodňuje žalobcu ako spotrebiteľa,
- pre neplatnosť ustanovenia podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z pohľadu základných náležitostí právnych úkonov považoval dotknuté ustanovenie za neurčité z dôvodu jeho nejednoznačnosti. Nie je z neho zrejmé, akým mechanizmom (výpočtom) došiel žalovaný ku konkrétnej výške zvýšenej úrokovej sadzby - nie sú poznateľné objektívne merateľné kritériá pre vyčíslenie zvýšenej úrokovej sadzby. Ustanovenie tiež obsahuje neurčitý a nikde nedefinovaný pojem "miera rizika klienta". Vzhľadom na uvedené teda nie je možné posúdiť či sú vôbec dané dôvody na jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby. Poukázali na nález Ústavného súdu SR sp.zn. 1.ÚS243/07 zo dňa 19.6.2008,
- pre rozpor s dobrými mravmi. Mali za to, že ustanovenia a následne jednostranné zvýšenie úrokovej sadzby sú z hľadiska všeobecnej prijateľnosti spoločnosti a poctivého a slušného konania neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. Nie je akceptovateľné, aby akákoľvek banka jednostranne zvyšovala úrokovú sadzbu klientom na podklade nejednoznačného ustanovenia bez vopred stanovených merateľných a overiteľných kritérií. Odvolali sa na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS55/2011 zo dňa 24.2.2011,
- pre netransparentnosť ustanovenia týkajúceho sa najmä mechanizmu resp. spôsobu zmeny úrokovej sadzby v prípade naplnenia podmienok na takúto zmenu, špecifikovania samotných takýchto podmienok, predvídateľnosti naplnenia týchto podmienok a neúplného výpočtu týchto podmienok. Poukázali na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v rozsudku vo veci C-26/13 zo dňa 30.4.2014 a C-143/13 zo dňa 26.2.2015, ako aj na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov SR.

11. Čo sa týka bezdôvodného obohatenia konštatovali, že žalovaný tak v dôsledku platenia jednostranne zvýšených úrokov bez právneho dôvodu získal na úkor žalobcov bezdôvodné obohatenie. Toto obohatenie predstavuje suma peňažných prostriedkov vo výške zodpovedajúcej rozdielu medzi:

- sumou splátok úveru vo výške zaplatenej žalobcami na základe neoprávnenej jednostrannej zmeny úrokovej sadzby, t. j. sume splátok vyrubených pri uplatnení úrokovej sadzby vo výške zodpovedajúcej súčtu hodnoty sadzby BRIBOR resp. EURIBOR a úrokového rozpätia vo výške 4,25 % ročne (od 24.10.2013) a medzi
- sumou splátok vo výške, v akej ich mali zaplatiť žalobcovia žalovanému pri uplatňovaní úrokovej sadzby dojednanej v zmysle obsahu zmluvy, t. j. vo výške zodpovedajúcej súčtu hodnoty sadzby BRIBOR resp. EURIBOR a úrokového rozpätia vo výške 1,53 % ročne.

12. Tunajší súd v prebiehajúcom konaní 1C/165/2014 rozsudkom zo dňa 24.6.2016 v plnom rozsahu vyhovel žalobe žalobcov, ktorou sa domáhali vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého tak, ako bolo opísané vyššie a to za mesiace do podania žaloby t.j. za splátky zaplatené žalobcami do 14.5.2014.

13. Touto žalobou si žalobcovia uplatňujú voči žalovanému celkovú výšku bezdôvodného obohatenia žalovaného vzniknutého titulom platenia splátok navýšených neoprávnene a neplatne za obdobie od 14.6.2014 do 15.5.2017 v zmysle pripojenej tabuľky. Suma bezdôvodného obohatenia tak predstavuje sumu 1.125,45 Eur.

Dátum úhrady Zaplatená splátka v dôsledku neoprávneného jednostranného zvýšenia úrokovej sadzby. T.j. pri úrokovej sadzbe vo výške - 4,79 % p.a. od 06/2014 do 10/2014 - 4,70 % p.a. od 11/2014 do 10/2015 - 4,40 % p.a. od 11/2015 do 10/2016 - 3,50 % p.a. od 11/2016 do 05/2016 Splátka, ktorá mala byť zaplatená v zmysle platných ustanovení zmluvy. T.j. pri úrokovej sadzbe vo výške: - 2,07 % p.a. od 06/2014 do 10/2014 Rozdiel - bezdôvodné obohatenie

16.06.2014	237,09- EUR	175,19- EUR	61,90- EUR
14.07.2014	237,09- EUR	175,19- EUR	61,90- EUR
14.08.2014	237,09- EUR	175,19- EUR	61,90- EUR
16.09.2014	237,09- EUR	175,19- EUR	61,90- EUR
14.10.2014	237,09- EUR	175,19- EUR	61,90- EUR
14.11.2014	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
15.12.2014	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.01.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
16.02.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
16.03.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.04.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.05.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
15.06.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.07.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.08.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.09.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
14.10.2015	234,76- EUR	173,43- EUR	61,33- EUR
16.11.2015	225,69- EUR	171,38- EUR	54,31- EUR

V tomto čase realizovali žalobcovia mimoriadnu splátku vo výške 37 900,- EUR, čoho dôsledkom je výrazné zníženie výšky nasledovných splátok.

14.12.2015	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.01.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
15.02.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.03.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.04.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
16.05.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.06.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.07.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
15.08.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.09.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.10.2016	7,69- EUR	6,13- EUR	1,56- EUR
14.11.2016	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
14.12.2016	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
16.01.2017	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
14.02.2017	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
14.03.2017	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
18.04.2017	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR
15.05.2017	7,13- EUR	5,77- EUR	1,36- EUR

14. Zároveň uplatnili i právo na primerané finančné zadosťučinenie a to vo výške 2.500,- Eur. Apelovali na súd, aby pri úvahách o výške finančného zadosťučinenia zobral do úvahy najmä:

- majetkovú ujmu vzniknutú žalobcom v dôsledku predmetného nekalého konania žalovaného a to najmä náklady na poštovné, telefón a cestovné vzniknuté žalobcom v súvislosti s opakovaným reklamovaním zvyšovania úrokovej sadzby i následnými súdnymi spormi vyvolanými konaním žalovaného ako aj na právne služby poskytnuté žalobcom,
- nemajetkovú ujmu vzniknutú žalobcom v dôsledku predmetného nekalého konania žalovaného a to najmä stratu času (opakované reklamácie, porady s právnikmi, súdne konania), psychickú traumu vzniknutú v dôsledku stresu spojenú so súdnymi konaniami a neoprávneným jednostranným zvyšovaním životných nákladov žalobcov (obmedzovanie rodinného rozpočtu a tým znížovanie životnej úrovne žalobcov pomerne dlhé časové obdobie),

- závažnosť a rozsah porušených práv žalobcov, charakter konania a správania sa žalovaného ako i skutočnosť, že žalovaný sa takto správal k veľkému počtu spotrebiteľov. Poukázali na názor právnej vedy podľa ktorého by mal súd pri úvahách zohľadňovať i sankčný element tohto inštitútu.

15. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 27.7.2017 uviedol, že vzhľadom na platne uzatvorenú rozhodcovskú zmluvu na prejednanie veci nie je daná právomoc Okresného súdu Spišská Nová Ves a v súlade s § 5 CSP vzniesol námietku nedostatku právomoci všeobecného súdu. Konštatoval, že na základe zmluvy o úvere poskytol žalovaný žalobcom úver na nadobudnutie nehnuteľnosti. V súlade s § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení účinnom v čase podpisu zmluvy (ďalej len ZoB) ponúkol žalobcom v čl. 14 neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v nasledujúcom znení: "Klient vyhlasuje, že prijíma návrh tejto rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s Úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť s konečnou platnosťou v rozhodcovskom konaní Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk (teraz Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie). Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že rozsudok rozhodcovského súdu bude záväzný pre zmluvné strany, že v stanovených lehotách splnia všetky povinnosti uložené v rozhodcovskom rozsudku, ktorý nie je možné zrušiť z dôvodov ako pri obnove konania podľa osobitného zákona. Ak Klient označí toto políčko ? platí, že neprijíma vyššie uvedený návrh rozhodcovskej zmluvy, s tým, že vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s Úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd." Žalovaný, plniac si svoju zákonnú povinnosť v zmysle príslušného ustanovenia ZoB, ponúkol žalobcom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Žalobcovia tento návrh prijali, nakoľko dotknuté políčko v rozhodcovskej zmluve neoznačili. Prezentovaným postupom zmluvné strany platne uzavreli rozhodcovskú zmluvu vo forme doložky k úverovej zmluve [§ 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZoRK")]. Na prejednanie eventuálnych vzájomných sporov zo zmluvy o úvere zmluvné strany založili rozhodovaciu právomoc rozhodcovského súdu v Bratislave zriadeného Asociáciou bánk - v súčasnosti Stály Rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie, číslo povolenia MS SR 003. Jazykovým výkladom textu rozhodcovskej zmluvy možno dospieť k jednoznačnému záveru, že žalobcovia mali možnosť rozhodcovskú doložku odmietnuť. Prejavom ich slobodnej vôle mohli založiť právomoc rozhodcovského súdu alebo určiť, že všetky spory z úverovej zmluvy medzi nimi a bankou prejedná a rozhodne všeobecný súd. Je nesporné, že žalobcovia svojim rozhodnutím - súhlasom s uzavretím rozhodcovskej doložky - ovplyvnili budúce riešenie eventuálnych sporov vzniknutých medzi kontrahentmi v súvislosti so zmluvou o úvere. Alternatívne riešenie sporu pred rozhodcovským súdom predstavuje podmienku dojednanú individuálne. Podmienka by nebola individuálne dojednaná, ak by spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky formulovanej v úverovej zmluve. Individuálnosť vyjednávania podmienky nemožno vnímať reštriktívne, iba ako jednostranné presadenie vôle spotrebiteľa o jej (ne)inkorporovaní do textu zmluvy. Naopak, v kontexte formulárových zmlúv ide o spôsobilosť účastníkov svojim vlastným rozhodnutím ovplyvniť, či určité ustanovenie zmluvy, povinne a štandardne používané bankovými subjektmi v tomto type zmlúv ex lege, bude pre tohto účastníka ďalej záväzné alebo nie. Žalobcovia boli uzrozumení s tým, že prípadné spory medzi nimi a bankou budú predložené na rozhodnutie rozhodcovskému súdu iba za predpokladu, že sami túto možnosť nevyhlásia zaškrtnutím príslušného políčka v zmluve. Či sa spor prejedná v rozhodcovskom konaní, bolo v plnej dispozícii žalobcov, ktorí mali reálnu možnosť sa slobodne rozhodnúť, či ponúknuť alternatívu rozhodcovského konania príjmu. Na neprijatie uvedenej alternatívy pritom postačovalo označenie príslušného políčka pred podpisom zmluvy, ktoré bolo možné urobiť priamo v pobočke pred podpisom zmluvy bez potreby zmien alebo úprav predloženej úverovej dokumentácie. Žalovaný nepodmieňoval poskytnutie úveru uzavretím rozhodcovskej doložky k zmluve o úvere. Prípadné neakceptovanie rozhodcovskej doložky klientom žalovaný nesankcionuje odopretím poskytnutia úveru. Žalovaný je ex lege povinný ponúkať svojim klientom uzavretie rozhodcovskej zmluvy (§ 93b ods. 1 ZoB). Rozhodnutie o jej prijatí alebo neprijatí spočíva výlučne na klientovi. Navyše, žalobcovia v úverovej zmluve zhodne vyhlásili, že si ju prečítali, že táto zmluva vyjadruje ich slobodnú vôľu a nie sú im známe okolnosti, ktoré by ju robili neplatnou. Túto skutočnosť potvrdili svojimi podpismi na zmluve (čl. 14 ods. 14.6 zmluvy o úvere). Okresný súd Spišská Nová Ves už v minulosti v inom konaní medzi žalobcami a žalovaným uznesením 1C/165/2014-45 rozhodol o nedostatku svojej právomoci. Toto rozhodnutie bolo zrušené Krajským súdom v Košiciach (uznesenie č.k. 9Co/223/2015-101), avšak len z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. Z akého dôvodu súd prvej inštancie dospel v ďalšom konaní k opačnému názoru, vec prejednal a rozhodol, v rozsudku č.k. 1C/165/2014-179 nevysvetlil. Proti tomuto rozsudku aj z dôvodu nedostatku právomoci podal žalovaný odvolanie. Rozhodcovské konanie, ktoré by viedli žalobcovia na rozhodcovskom súde, je v súčasnosti riadnou alternatívou ku konaniu pred súdom. Žalobcovia nie sú

vedením rozhodcovského konania v zmysle zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZSRK") na rozhodcovskom súde nijako procesne znevýhodnení, a to ani:

- a) miestom konania, keďže podľa § 25 ZSRK je rozhodcovské konanie v prevažnej miere písomné;
- b) nákladmi konania, keďže podľa § 25 ods. 7 ZSRK sa prípadný poplatok za podanie žaloby od spotrebiteľa nevyberá;
- c) aj rozhodcovský súd má podľa § 28 ods. 6 ZSRK povinnosť prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky.

Práve naopak osobitne rozhodovanie sporu Stálym Rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie prináša žalobcom výhodu, že ich spor rozhodne súd špecializovaný na riešenie bankových sporov.

16. K údajnému bezdôvodnému obohateniu uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobcovia voči žalovanému domáhajú zaplatenia peňažnej sumy 1.126,45 Eur s prísl. Svoj nárok opierajú o tvrdenie, že žalovaný porušil zmluvu o poskytnutí úveru č. 18/374/08 Dexia Hypo Pôžička zo dňa 24.10.2008 v znení jej dodatkov (ďalej len "zmluva o úvere"), keď jednostranne zmenil úrokovú sadzbu, ktorou sa poskytnutý úver úročil. Tým údajne došlo k inkasovaniu jednotlivých splátok úveru v rozpore so zmluvou. Žalovaný považuje žalobu zo dňa 7.6.2017 za absolútne nedôvodnú a tvrdenia o údajnom bezdôvodnom obohatení striktnie odmieta. K zmene úrokovej sadzby pristúpil na základe legitímneho právneho dôvodu, v súlade s čl. 4 ods. 4.5 zmluvy o úvere. Podľa čl. 4.5 zmluvy o úvere: "Banka má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu podľa bodu 4.4. Úverovej zmluvy v prípade, ak dôjde k zmene miery rizika Klienta. Zmena miery rizika Klienta môže súvisieť predovšetkým so zmenou rizikovej váhy Klienta podľa pravidiel stanovených Národnou bankou Slovenska. Pre posúdenie zmeny miery rizika Klienta sú rozhodujúce skutočnosti platné v čase podpisu Úverovej zmluvy v porovnaní so skutočnosťami platnými v čase vykonávanej zmeny. Príslušnú zmenu úrokovej sadzby je Banka oprávnená uskutočniť automaticky bez dodatkov k Úverovej zmluve.". Podstatou sporu medzi účastníkmi konania je interpretácia citovaného ustanovenia. Žalobcovia sa totiž domnievajú, že čl. 4.5 zmluvy o úvere neumožňoval žalovanému jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu, keďže na to neboli splnené objektívne podmienky. Žalovaný argumentáciu žalobcov v celom rozsahu odmieta. V prípade sporu o skutočnom obsahu medzi nimi dojednaného ustanovenia je nevyhnutné interpretovať dotknutý článok úverovej zmluvy v súlade so všeobecne akceptovanými výkladovými pravidlami. Žalovaný primárne poukazuje na nesprávnu interpretáciu jednotlivých ustanovení zmluvy a ich dôsledkov. Žalobcovia tvrdia, že žalovaný v zmysle oznámenia z 25.10.2013 zvýšil úrokovú sadzbu. Takéto tvrdenie je však nesprávne. Podľa čl. 4.4 zmluvy o úvere bola dohodnutá úroková sadzba vo výške 6,4 % p.a.. Od účinnosti zmeny oznámenej listom z 25.10.2013 však došlo k zníženiu úrokovej sadzby, keďže nová úroková sadzba uplatňovaná voči žalobcom bola len 4,79 %. Tvrdenie o zvýšení úrokovej sadzby voči žalobcom je tendenčné a zavádzajúce. Zmena, ktorej sa bránia žalobcovia, je zmena tzv. úrokového rozpätia. V čase uzavretia zmluvy bolo úrokové rozpätie uvedené v čl. 4.4.6 zmluvy o úvere vo výške 1,53 % p.a. s tým, že úroková sadzba sa skladá z úrokového rozpätia a sadzby BRIBOR (v súčasnosti EURIBOR). Článok 4.5 zmluvy o úvere neuvádza, ktorú zložku úrokovej sadzby je možné na základe neho meniť. Je však zrejmé, že zmene môže podliehať výlučne zmena úrokového rozpätia (keďže sadzba EURIBOR je určovaná bez ohľadu na vôľu ktorejkoľvek zmluvnej strany). Ak žalovaný poskytol žalobcom úver na 30 rokov, musí pri koncipovaní zmluvy predvídať možné zásahy do obsahu jednotlivých pojmov. Osobitne to platí v prípade pojmov, ktorých obsah podlieha ingerencii orgánu dohľadu. Pre tieto pojmy platí, že ich v zmluve nemožno presne a vyčerpávajúco definovať, pretože je možné očakávať, že počas trvania zmluvy dôjde k zmene ich obsahu. Z uvedených dôvodov žalovaný musel formulovať predmetné ustanovenie tak, že má právo adekvátnym spôsobom meniť úrokovú sadzbu, ak dôjde k zmene miery rizika klienta v porovnaní so skutočnosťami platnými v čase vykonanej zmeny. Prejav vôle zmluvných strán musí byť určitý. Z prejavu vôle musí nepochybne vyplývať, že smeruje k dosiahnutiu určitého právneho účinku v závislosti od obsahu právneho úkonu. To však neznamená, že musí dôjsť k vyčerpaniu všetkých podrobností a absolútnej presnosti jednotlivých použitých formulácií. Z uvedeného dôvodu úkon, ktorý je natoľko určitý, že je platný, je potrebné správne interpretovať. Pri výklade vôle nemôže byť východiskom iba samotný prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 1.7.2006, sp. zn. 3Obdo/16/2002, in: Zo súdnej praxe č. 4/2006 s. 137). Výkladom možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním prejav vôle doplniť alebo nahrádzať. To platí aj

v prípadoch, ak účastníci interpretujú vo svojich prednesoch alebo výpovediach zmluvné dojednanie odlišným spôsobom. Interpretácia obsahu právneho úkonu nemôže byť považovaná za nahradenie, prípadne zmenu už urobených prejavov vôle, keďže použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje iba k tomu, aby obsah právneho úkonu vyjadreného slovami, ktorý urobili účastníci vo vzájomnej dohode, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase ich zmluvného dojednanja. Pri výklade právneho úkonu je potrebné zohľadniť aj nasledujúce interpretačné zásady:

- pravidlo in dubio mitius, podľa ktorého pri pochybnosti o význame prejavenej vôle nemožno nikomu odňať slobodu jeho prejavu, ktorú je nutné vždy zohľadňovať,
- pravidlo zákazu menenia alebo doplnenia prejavenej vôle,
- pravidlo efektívnosti, v zmysle ktorého sa uprednostní taký výklad, ktorý medzi zmluvnými stranami smeruje k dosiahnutiu ekonomického cieľa, ktorý zmluvné strany pôvodne sledovali,
- pravidlo súladného výkladu závislých zmlúv, t.j. zmlúv, ktoré od seba navzájom závisia alebo so sebou navzájom súvisia,
- pravidlo uprednostnenia právnych účinkov všetkých výrazov prejavenej vôle pred vylúčením niektorých z nich, príp. pred svojvoľným výberom iba niektorých z nich "vytrhnutím z kontextu",
- pravidlo zákazu nadmernej redukcie, pri ktorom nemožno vylúčiť právny účinok ustanovení, ktoré sa môžu javiť ako nepodstatné,
- pravidlo prihliadnutia k celku, na základe ktorého je nutné prejavenu vôľu zmluvných strán vykladať s prihliadnutím na všetky okolnosti zmluvy a správania sa zmluvných strán .

17. Na základe prezentovaných interpretačných pravidiel možno uzavrieť, že zo znenia čl. 4.5 zmluvy o úvere vyplýva, že žalovaný je oprávnený jednostranne meniť úrokovú sadzbu, ak dôjde k zmene miery rizika klientov (žalobcov). Keďže inú zložku úrokovej sadzby ako úrokové rozpätie meniť nemožno, žalobcovia si od počiatku museli byť vedomí, že zmena úrokovej sadzby sa môže týkať len zmeny úrokového rozpätia. Zmluva o úvere pritom *expressis verbis* nedefinuje pojem "zmena miery rizika klienta". Citované ustanovenie zmluvy o úvere však demonštratívne uvádza, že zmena miery rizika klienta môže súvisieť (teda nie vylúčne) so zmenou rizikovej váhy klienta. Samotný pojem "riziko klienta" je potrebné interpretovať v zmysle normatívnej regulácie činností bankových subjektov, ako aj v zmysle bankovej praxe. Podotkol, že v rámci internej politiky bankových inštitúcií existujú metódy zisťovania miery rizika klienta, a to na začiatku záväzkovo-právneho vzťahu, ako aj počas jeho trvania (ide o tzv. internú ratingovú metódu). Banky sú povinné pri výkone svojej činnosti postupovať obozretné, najmä sú povinné vykonávať obchody spôsobom, ktorý zohľadňuje riziká. Medzi jeden z prostriedkov posudzovania rizík klienta (avšak nie výlučný) patrí tzv. behaviorálny skóring. Behaviorálny skóring je automatizovaný algoritmický mechanizmus, ktorého výsledkom je odhad pravdepodobnosti zlyhania klienta pri splácaní záväzku a ktorý zohľadňuje predovšetkým informácie a vstupy týkajúce sa správania sa klienta (platobná disciplína, počet dní omeškania, počet upomienkových listov, dĺžka vzťahu v banke, priemerné využitie schválených limitov, priemerná výška depozít za určité obdobie a pod.). Podstatou behaviorálneho skóringového modelu sú predovšetkým štatistické údaje zamerané na individuálne správanie sa klienta, ale aj údaje týkajúce sa všeobecných ekonomických ukazovateľov, ktoré majú tendenciu ovplyvniť možné správanie sa klienta. Záonné ustanovenia podrobne neupravujú fungovanie skóringových modelov, ale ponechávajú bankovým subjektom značnú mieru slobodného uváženia, ktoré parametre (vstupné či výstupné) budú používané konkrétnym subjektom, a to vzhľadom na rozdielne procesy poskytovania bankových služieb s prihliadnutím na kategorizáciu klientov. Banka, ktorá poskytuje úver, je tak spôsobilá a kompetentná definovať konkrétny spôsob, ktorým bude kontrolovať kapitálovú primeranosť a meranie miery rizika klientov. V súlade s prezentovanými skutočnosťami postupuje pri tvorbe vlastného skóringového modelu aj žalovaný, ktorý na pravidelné monitorovanie portfólia úverov zabezpečených nehnuteľnosťou a sledovanie miery rizika aplikuje predovšetkým behaviorálny skóring. Miera rizika klienta sa posudzuje na základe objektívnych skutočností, ktoré sa zisťujú a porovnávajú počas celej doby trvania zmluvného vzťahu medzi bankou a klientom. Primárnym cieľom je predchádzanie riziku potenciálneho nesplnenia zmluvných záväzkov zo strany klientov. Zdôraznil, že žalovaný je na základe čl. 4.5 zmluvy o úvere oprávnený jednostranne meniť úrokovú sadzbu bez nutnosti uzatvoriť dodatok k zmluve o úvere, ak dôjde k zmene miery rizika klienta. Na základe výsledkov behaviorálneho skóringu žalobcov žalovaný identifikoval zvýšenie miery ich rizika a preto (aj v dôsledku tejto skutočnosti) pristúpil v zmysle čl. 4.5 zmluvy o úvere k zvýšeniu úrokovej sadzby (úrokového rozpätia). Podľa čl. 4.6 zmluvy o úvere žalobcovia neboli nútení akceptovať uskutočnenú zmenu úrokovej sadzby. Ak so zmenou úrokovej sadzby nesúhlasili, mohli bez akýchkoľvek sankcií splatiť celý zostatok ich úveru. Týmto bol pre žalobcov vytvorený priestor na riešenie ich nesúhlasu s výškou novej úrokovej sadzby v súlade s čl. 4.5 zmluvy o úvere. Žalobcovia mohli aktuálny úver refinancovať novým úverom od žalovaného, resp. inej bankovej inštitúcie alebo iným spôsobom. Vo

vzťahu k behaviorálnemu skóringu dodávame, že legislatívnou normou upravujúcou riadenie rizík je popri zákone č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov aj opatrenie Národnej banky Slovenska z 31. augusta 2010 č. 13/2010 o ďalších druhoch rizík, o podrobnostiach o systéme riadenia rizík banky a pobočky zahraničnej banky, ktorým sa ustanovuje čo sa rozumie náhlou a neočakávanou zmenou úrokových mier na trhu. Zároveň dodal, že opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. marca 2007 č. 4/2007 o vlastných zdrojoch financovania bánk a požiadavkách na vlastné zdroje financovania bánk a o vlastných zdrojoch financovania obchodníkov s cennými papiermi a požiadavkách na vlastné zdroje financovania obchodníkov s cennými papiermi upravuje riadenie kreditného rizika a stanovuje veľmi prísne štandardy pre banky, ktoré pre výpočet kapitálovej požiadavky pre kreditné riziko používajú prístup interných ratingov. Používanie interných ratingových systémov je v súčasnosti pre meranie kreditného rizika de facto už štandardom aj v bankách, ktoré nepoužívajú prístup interných ratingov. V danom smere možno uzavrieť, že každá banka vyvíja ratingové systémy vo vlastnej kompetencii. Ratingové systémy ako také môžu byť rôzne podľa potrieb banky a primerané jej celkovej stratégii. Môžu byť vyvinuté expertne (bez hlbokých štatistických základov, najmä v portfóliách s malým počtom zlyhaní), exaktnými štatistickými metódami (najmä v portfóliách s dostatočnou históriou a šírkou informácie o zlyhaniach), väčšinou však v kombinácii týchto prístupov. Základnou zložkou ratingových systémov vyvinutých štatisticky sú tzv. skórkarty. Ich podstatou je "obodovanie" rôznych vlastností hodnoteného klienta, spočítanie bodov a zaradenie klienta do niektorej rizikovej skupiny (ratingového stupňa), na základe takto získaného hodnotenia. Žalovaný používa pre hodnotenie klientov pri úveroch zabezpečených nehnuteľnosťou predovšetkým aplikačnú a behaviorálnu skórkartu. Aplikačná skórkarta je založená na sociodemografických parametroch a využívaná pri poskytovaní úverov novým klientom, pričom behaviorálna skórkarta je zameraná na správanie sa klienta počas trvania úverového vzťahu medzi ním a bankou, najmä pri objeme a charaktere obrátov na účte. Osobitne zdôraznil, že konkrétne parametre, ktoré sú v skórkarte hodnotené, podliehajú utajovaniu. Uvedené hodnoty nemôžu byť známe hodnoteným subjektom ani samotným zamestnancom banky na predajných pozíciách. Dôvodom je predchádzanie vedomému upravovaniu a tým aj skresľovaniu údajov, ktoré skóringový model analyzuje. Aj keď sú behaviorálne parametre zamerané na hodnotenie subjektov, t.j. vlastností konkrétnych klientov, odrážajú sa v nich najmä objektívne skutočnosti všeobecného ekonomického prostredia. Otázku formulácie ustanovenia čl. 4.5 zmluvy o úvere nemožno hodnotiť bez zohľadnenia reálneho vývoja na bankovom trhu. Zmluva o úvere bola uzavretá na obdobie 30 rokov. Banka vo formulácii jednotlivých ustanovení musí v určitom rozsahu predvídať, že počas tohto obdobia dôjde k zmenám, ktoré si vyžadujú zmenu výkladu použitých pojmov. Okrem zmien legislatívy musí banka reagovať aj na zmeny v požiadavkách na interné procesy, ktoré sú vyžadované orgánom dohľadu nad jej činnosťou - Národnou bankou Slovenska (ďalej len "NBS") a prispôbovať svoje produkty požiadavkám právnych predpisov a trhu. Posúdenie miery "rizika klienta", ktoré je nesporné bankovým a obchodným tajomstvom žalovaného, je pre účely určenia úrokovej sadzby kľúčové. Žalovaný nemá povinnosť spôsob jeho vyhodnocovania zverejňovať. Keďže obsah a aj vstupné údaje tohto pojmu sa môžu meniť, nemožno od žalovaného požadovať, aby jednotlivé kritéria uvádzal do textu zmluvy o úvere. Miera rizika konkrétneho klienta môže byť zmenená aj v dôsledku zmeny úverového rizika, ktoré sa v zmysle § 2 ods. 1 opatrenia NBS č. 13/2010 môže viazať na zmenu úrokových sadzieb EURIBOR, ku ktorým od uzavretia zmluvy preukázateľne došlo. V prípade, ak banka do zmluvy presne nešpecifikovala, čo môže byť dôvodom zmeny úrokovej miery, postupovala primerane s prihliadnutím na zmeny, ktoré v čase prípravy musela predvídať (a skutočne predvídala). Je nesporné, že banka mala potrebu (a povinnosť) ochrániť vlastné záujmy a záujmy iných svojich klientov tým, že si ponechala možnosť flexibilne vyhodnocovať kreditné riziko zo strany klientov a reagovať na zmeny na trhu a na požiadavky NBS pri výkone dohľadu. Súčasne však čl. 4.5 zmluvy o úvere limituje svojvôľu konania žalovaného, ktorý je oprávnený zmeniť úrokovú sadzbu podľa čl. 4.4 zmluva adekvátnym spôsobom. Žalovaný dáva klientom možnosť "kontroly" primeranosti jej správania, a to doplnením možnosti bezplatného predčasného ukončenia zmluvy, pre ktoré sa klient môže rozhodnúť práve vtedy, ak by konanie banky pri zvýšení resp. zmene úrokovej miery podľa jeho názoru bolo neprimerané.

18. Vo vzťahu k možnostiam zmeny úrokovej sadzby a formulácie ustanovenia mohlo (ale nemuselo) ísť len o dôsledky úverového správania sa žalobcov. Podľa opatrenia NBS č. 13/2010, ktorým došlo k definovaniu činností a opatrení spojených s riadením úverového rizika, kreditného rizika prípadne iných druhov bankových rizík, jedným z dôvodov zmeny miery rizika totiž môže byť aj náhla a neočakávaná zmena úrokových mier na trhu, definovaná v § 4 ods. 1 tohto opatrenia. ňou sa rozumie posun výnosovej krivky smerom nahor alebo nadol o 200 bazických bodov - t.j. o 2 %. K takýmto zmenám počas vývoja úrokových sadzieb preukázateľne došlo. V mesiaci október 2008 bola napríklad sadzba 12M EURIBOR

5,505 % p.a. a v mesiaci október 2013 len 0,537 % p.a.. Zmena úrokového rozpätia nemusí byť podmienená len správaním klientov. Môžu ju ovplyvniť aj zmeny podmienok na trhu, právnych predpisov, alebo požiadavky orgánu dohľadu. Žalovaný nemení úrokovú sadzbu svojvoľne, ale musí zohľadniť aj ingerenciu NBS, ktorá požaduje od bánk (teda aj od žalovaného v zmysle predmetného opatrenia) prijatie a realizáciu osobitného postupu ako reakcie na existenciu nepredvídateľných rizík. Ak dôjde k neočakávanej zmene úrokových mier na trhu, žalovaný musí prehodnotiť výšku sadzieb, za ktoré poskytuje úvery, vrátane zohľadnenia prípadnej zmeny na trhu a úpravy úrokového rozpätia. Následkom takéhoto vývoja môže byť zvýšenie, ale aj zníženie úrokovej sadzby. Aj pri znížení úrokovej sadzby môže dôjsť k zvýšeniu úrokového rozpätia a naopak. K týmto zmenám dochádza následkom posudzovania kreditných rizík, ktoré sú stanovené na ochranu všetkých klientov žalovaného. Je nemysliteľné a v rozpore s požiadavkami NBS, aby žalovaný riskoval záujmy všetkých svojich klientov v prospech niektorých, s ktorými uzavrel minulosti zmluvu za podmienok, ktoré už nie sú štandardné, ak sa dohodli na možnosti zmeny sadzby. Osobitne pokiaľ je udržanie takéhoto stavu v rozpore s požiadavkami orgánu dohľadu na riadenie jeho rizika. Súd takejto argumentácii a vytváraniu takéhoto absurdného stavu nemôže poskytovať súdnu ochranu. Žalovaný však aj k obsahu formulácie tohto pojmu nemôže pristupovať svojvoľne. Pri zmene úrokovej sadzby musí konať adekvátne - t.j. tak, aby vykonaná zmena bola primeraná aktuálnemu stavu na trhu a porovnateľná s inými úrokovými sadzbami ponúkanými v rovnakom segmente úverových produktov inými bankovými subjektami. Adekvátnosť musí súd hodnotiť v zmysle okolností na trhu v konkrétnom čase tak, aby boli zachované nielen oprávnené záujmy jednotlivca, ale aj povinnosti žalovaného voči NBS a ochrana ďalších klientov žalovaného, ktorých môže ponechanie úrokového rozpätia v pôvodnej výške v konečnom dôsledku ohroziť. Ani pri spotrebiteľských úveroch nemožno opomíňať § 502 ods. 1 ObZ, podľa ktorého "Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške." V prípade, ak budú určené úroky zákonom alebo na základe zákona, bude môcť žalovaný stanoviť úrok a vykladať si pojem "adekvátne" len v medziach zákona. Ak nebudú pre príslušný druh úveru určené úroky zákonom alebo na základe zákona, v zmysle § 502 ods. 1 ObZ je potrebné pojem adekvátne vykladať tak, že ide o úroky požadované v čase zmeny úrokovej sadzby za obdobné úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka. Pre posúdenie predmetných skutočností je potrebné zistiť primeranosť poskytovaných úverov na základe štatistiky zverejňovanej NBS na stránke <http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-institucie/banky/statisticke-a-analyticke-prehlady/urokova-statistika/bankova-urokova-statistika-uvery> . 19. Ak žalovaný určil pre žalobcu uvedené úrokové sadzby, došlo k naplneniu podmienky adekvátnosti zmeny úrokovej sadzby podľa čl. 4.5 zmluvy o úvere. Žalovaný má na takúto zmenu legitímny nárok, a to pri zmene miery rizika klienta, ku ktorej dospel v rámci hodnotenia skóringovými modelmi. Vzhľadom na výšku konkurenčných úrokových sadzieb, poskytovaných inými bankovými subjektmi, bola novourčená úroková sadzba primeraná. Žalobcovia výšku sadzby, ktorá je podľa nich primeraná riadne nešpecifikovali. V tabuľke uviedli len úrokovú sadzbu vo výške 2,07 % bez vysvetlenia, ako k tejto sadzbe dospeli a prečo ju uplatňujú pre celé obdobie od 06/2014 do 05/2016. Žalobcovia tiež nešpecifikovali, akým spôsobom a z akých dôvodov dospeli k určeniu podľa nich "správnej" výšky úrokovej sadzby. Žalovaný tiež uvádza, že všetky súdne konania, v ktorých podľa tvrdenia žalobcov súdy už rozhodli o neprijateľnosti a neplatnosti ustanovenia čl. 4.5 úverovej zmluvy nemožno považovať za relevantné, pretože tieto boli napadnuté riadnym alebo mimoriadnym opravným prostriedkom - nie je ich teda možné považovať za definitívne rozhodnutia vo veciach. Osobitne poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/563/2015, ktorému Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4Cdo/100/2016 odložil právoplatnosť. Namietal tvrdenie žalobcov, že súd im v konaní vedenom pod sp. zn. 1C/165/2014 vyhovel, pretože nejde o záverečné rozhodnutie vo veci. Konanie pred súdom aj rozhodnutie trpia množstvom procesných väd, z dôvodu ktorých žalovaný podal odvolanie.

20. Zároveň vzniesol námietku premlčania žalovaného nároku s tým, že žalobcovia podali žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 7.6.2017, pričom žiadajú zaplataenie splátok splatných od 16.6.2014. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka: "Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil." Aj keď žalovaný považuje uplatnený nárok žalobcov za nedôvodný v celom rozsahu, z opatrnosti súčasne vznáša námietku premlčania. Žalobcovia si uplatňujú nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie 3 rokov spätne pred podaním žaloby. Keďže

právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky vznáša námietku premlčania vo vzťahu k splátkam splatným viac ako 2 roky odo dňa podania žaloby. Žalobcovia si voči žalovanému uplatnili rovnaký nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia už žalobou zo dňa 5.6.2014, vo veci ktorej bolo na tunajšom súde vedené konanie 1C/165/2014 (v súčasnosti sa vedie vo veci odvolacie konanie). V tomto konaní si uplatnili vydanie bezdôvodného obohatenia za splátky splatné 14.1.2014, 14.2.2014, 14.3.2014 a 14.4.2014. Je zrejmé, že žalobcovia si boli vedomí toho, že sa na ich úkor žalovaný podľa ich tvrdenia bezdôvodne obohacuje už v čase splatnosti jednotlivých splátok. Z tohto dôvodu sú premlčané nasledujúce nároky žalobcov splatné v roku 2014 a to 16.6.2014, 4.7.2014, 14.8.2014, 16.9.2014 a 14.10.2014 po 61,90 Eur mesačne, a 14.11.2014 a 15.12.2014 po 61,33 Eur mesačne.

21. Žalobcovia si okrem nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatňujú aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, pričom tento nárok odôvodňujú tým, žalovaný do zmluvy o úvere zakomponoval ustanovenie, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a toto svojvoľne použil na svoje obohacovanie na úkor žalobcov. Namietal, že by do zmluvy úmyselne zakotvil neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ustanovenie čl. 4.5 nie je neprijateľnou zmluvou podmienkou, keďže nemôže byť vzhľadom na účel, nepredvídateľnosť zmien právnej úpravy a zásahov zo strany orgánu dohľadu formulované inak. Ustanovenie čl. 4.5 zmluvy o úvere nedáva žalovanému právo svojvoľne meniť úrokovú sadzbu. Vždy musí ísť o zmenu adekvátnu s ohľadom na aktuálny stav na trhu. Okrem toho, žalobcovia nie sú nútení ostať viazaní úverovou zmluvou, pokiaľ je v ich neprospech a je v zjavnom nepomere s aktuálnymi podmienkami na trhu, ale v súlade s čl. 4.6 zmluvy o úvere sú oprávnení po oznámení zmeny úroveňovej sadzby zmluvu o úvere bez poplatku ukončiť. Ak by súd napriek tomu dospel k záveru, že článok 4.5 zmluvy o úvere je neprijateľnou zmluvou podmienkou, žalovaný namieta, že žalobcovia odôvodnili požadovanú sumu 2.500,- EUR len všeobecne a odôvodnili ho aj nákladmi, ktoré sú uhrádzané z iného titulu, resp. ktoré súvisia s inými súdnymi spormi. Žalobcovia nijako neodôvodnili ani nešpecifikovali údajné náklady na poštovné a telefón spojené s reklamáciami a neodôvodnili, aké náklady na cestovné v súvislosti s reklamáciou vznikli (keďže žalobcovia bývajú cca 500 m od pobočky žalovaného na Štefánikovej 10 v Spišskej Novej Vsi). Žalobcovia si tiež uplatňujú primerané zadosťučinenie napríklad aj za právne služby a stretnutia s právnikmi, ktoré sú uhrádzané ako súčasť náhrady trov konania jednotlivých konaní (nie je teda dôvod, aby boli nahradené primeraným zadosťučinením). Súd by tiež nemal prihliadať a priznať zadosťučinenie v tomto konaní za údajné ujmy spojené s inými konaniami, ktoré žalobcovia voči žalovanému vedú - v tomto prípade ide o 3. súdne konanie (spolu s konaním vedeným na tunajšom súde pod sp. zn. 1C/165/2014 a 9C/12/2014). V kontexte tvrdenia žalobcov, že v novembri 2015 zaplatili žalovanému mimoriadnu splátku 37.900,- Eur, vyznieva ako absurdné tvrdenie, že konaním žalovaného bola počas dlhého obdobia znížená ich životná úroveň. Taktiež údajný odkaz na údajné poškodenie veľkého počtu spotrebiteľov považuje žalovaný za tendenčné tvrdenie. Uvedený článok je napísaný na základe vyjadrení dvoch účastníkov konaní proti žalovanému. Vzhľadom na počet poskytnutých úverov je počet súdnych konaní z pohľadu počtu "poškodených spotrebiteľov" zanedbateľný - počet sporov zvyšujú opakované žaloby toho istého spotrebiteľa (ako je to aj v tomto prípade). Aj keď v niektorých prípadoch sú vydané proti žalovanému rozhodnutia krajských súdov, tieto doposiaľ v žiadnom prípade nepotvrdil Najvyšší súd Slovenskej republiky. Ak by súd žalovanému priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, žalovaný žiada, aby túto určil skutočne v primeranej výške, pretože požadovaná suma primeraného zadosťučinenia je neadekvátna.

22. Žalobcovia vo svojej replike zaujali stanovisko v prvom rade k námietke nedostatku právomoci všeobecného súdu vnesenej žalovaným podľa § 5 ods. 1 C.s.p.. K tomu si oni dovoľujú poukázať v prvom rade na skutočnosť, že v danom prípade ide o rozhodcovskú doložku, ktorá zaväzuje žalobcov ako spotrebiteľov, podľa ktorej má právomoc vzájomné spory medzi zmluvnými stranami riešiť výlučne rozhodcovský súd. Poukázali na ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. V spojení s ustálenou rozhodovacou praxou všeobecných súdov sa za neplatné považuje aj zmluvné dojednanie, ktoré spotrebiteľa núti riešiť spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní. Nie je prípustné akékoľvek zmluvné obmedzenie spotrebiteľovho práva voľby orgánu, na ktorom sa tento rozhodne uplatniť svoje práva zo spotrebiteľskej zmluvy. Podľa citovaného ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka môže teda spotrebiteľ podať žalobu napriek existencii rozhodcovskej doložky priamo na všeobecnom súde." Ak by niektoré z ustanovení rozhodcovskej doložky zakladalo výlučne právomoc rozhodovať spor iba v rozhodcovskom konaní, takéto ustanovenie by sa považovalo za neprijateľné. Hoci to nemá za následok zrušenie platnosti

celej rozhodcovskej doložky a spotrebiteľovi ako aj dodávateľovi ostáva možnosť riešiť spor v zmysle dojednanej rozhodcovskej doložky v rozhodcovskom konaní, svoje práva voči dodávateľovi môže spotrebiteľ uplatňovať aj v občianskoprávnom konaní. Obdobne sa vyjadril aj Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení sp. zn. 8CoE/65/2013, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že: Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná (t.j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde) nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Predmetná rozhodcovská doložka vložená do formulárovej úverovej zmluvy v jej čl. 14 ods. 4 je však výhradná a preto neprijateľná podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázali na skutočnosť, že pred uzatvorením zmluvy ani nikdy po jej uzatvorení neboli zo strany žalovaného oboznámení nielen s významom a dôsledkami predmetnej rozhodcovskej doložky, ale neboli vôbec upozornení na to, že v úverovej zmluve sa vôbec nejaká rozhodcovská doložka nachádza. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. O rozpore s dobrými mravmi a nekalej praktike žalovaného svedčí aj samotný spôsob formulácie "možnosti voľby" zo strany žalovaného. Žalovaný predformuloval do úverovej zmluvy rozhodcovskú doložku v tom znení, že spotrebiteľia túto rozhodcovskú doložku prijímajú (napriek tomu, že žalovaný nikdy žalobcov neoboznámil s jej obsahom a významom ale dokonca ani s jej existenciou). Žalobcom v danom prípade nebola rozhodcovská doložka riadne ponúknutá s tým, aby v prípade záujmu o jej uzatvorenie rozhodcovskú doložku preukázateľným prejavom vôle prijali (napr. zaznačením príslušného políčka). V zmysle predmetnej formulácie bolo od spotrebiteľov naopak požadované, aby ich žalovaným predtlačení, nie však skutočný súhlas s rozhodcovskou doložkou, aktívne odmietli, a to zaškrtnutím predmetného políčka. V tomto konaní žalovaného pritom badať evidentne zneužitie neskúsenosti slabšej zmluvnej strany. Formulácia a nastavenie prijatia, či skôr neodmietnutia rozhodcovskej doložky bola žalovaným do predmetnej spotrebiteľskej zmluvy pripravená tak, aby boli spotrebiteľia rozhodcovskou doložkou viazaní aj v prípade, že si ju vôbec nevšimnú. Nepochybne je však rozhodcovská doložka zmluvnou podmienkou, dokonca samostatnou zmluvou v rámci úverovej zmluvy, s vážnymi dôsledkami pre spotrebiteľov. Priemerný spotrebiteľ si často v praxi pred podpisom formulárových zmlúv tieto ani len celé neprečíta, často sa k záverečným ustanoveniam nedopracuje, a nieto ešte k rokovaciemu poriadku rozhodcovského súdu." Z povahy a okolností veci, ako aj z praxe uzavierania spotrebiteľských zmlúv, možno poľahky dospieť k evidentnému záveru, že priemerný spotrebiteľ sa pri čítaní zmluvy pred jej podpisom zameria najmä na podstatné časti (napr. cena, predmet zmluvy, základné podmienky poskytnutia služby a pod.) a ostatné len "narýchlo prebehne", ak vôbec. V praxi sa často stáva, že je táto skutočnosť zo strany dodávateľov výslovne zneužívaná a práve v ochrane pred takýmto správaním dodávateľov možno zreteľne badať verejný záujem, z ktorého pramení ochrana spotrebiteľa. Žalovaný však v prípade rozhodcovskej doložky doslova skryl toto mimoriadne dôležité ustanovenie obsahujúce samostatnú rozhodcovskú zmluvu, do časti "Záverečné ustanovenia", kde je vysoký predpoklad, že si ju spotrebiteľ nevšimne. Doložka totiž nie je zvýraznená, označená a upravená v samostatnej časti ako ostatné podstatné časti zmluvy a je skrytá v spleti záverečných ustanovení, a navyše ani nie na strane, kde spotrebiteľ pripája svoj podpis. Je bežnou praxou, že spotrebiteľ odkontroluje vyššie opísané a označené podstatné náležitosti zmluvy a následne spotrebiteľskú zmluvu podpíše, bez toho aby podrobne čítal také časti zmluvy ako "Záverečné ustanovenia". V tomto prípade bez osobitného upozornenia na rozhodcovskú doložku zo strany žalovaného (pozn.: k čomu nedošlo), bolo vysoko pravdepodobné, že žalobcovia si rozhodcovskú doložku nevšimnú a úverovú zmluvu podpíšu bez toho, aby boli uzrozumení s jej existenciou v úverovej zmluve, nieto ešte s jej významom a obsahom. V tomto kontexte preto formulácia ustanovenia čl. 14 ods. 4 úverovej zmluvy, teda možnosť aktívneho odmietnutia žalovaným vopred naformulovaného, skrytého a fiktívneho súhlasu žalobcov do záverečných ustanovení úverovej zmluvy, je irelevantná, a v spojení s nepoučením žalobcov o tejto rozhodcovskej doložke predstavuje nekalú podmienku a prekvapivú klauzulu v spotrebiteľskej zmluve. S ohľadom na vyššie uvedené súvislosti je zrejmé, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a spôsob jej zakomponovania do úverovej zmluvy je v rozpore nielen so zákonom ale i dobrými mravmi. . Pokiaľ žalovaný poukazuje na povinnosť banky v zmysle § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, žalobcovia poukazujú na právny názor vyslovený dovolacím súdom v uznesení sp. zn. 6 Cdo /166/2012 z 15. mája 2013 v zmysle ktorého je zrejmé, že bez toho, aby žalovaný preukázal, že poučil žalobcov o význame a dôsledkoch rozhodcovskej doložky, je odkaz žalovaného na § 93b ods. 1 zákona o bankách

irelevantný. S poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve nemusia byť vzájomné spory medzi žalobcami a žalovaným riešené v rozhodcovskom konaní; rozhodcovskou doložkou, ktorá vykazuje znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže byť založená právomoc rozhodcovského súdu prejednať návrh žalobcov, resp. žalobcom nemôže byť na základe takejto doložky upierané právo uplatniť svoje nároky voči žalovanému na všeobecnom súde.

23. Ďalej uviedli, že žalovaný v podanom vyjadrení namietal, že v prípade sporu o skutočný obsah dojednaného ustanovenia je nevyhnutné interpretovať príslušný článok úverovej zmluvy v súlade so všeobecne akceptovanými výkladovými pravidlami. Poukazuje pritom na ustálenú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov, z ktorých vyberá právne vety ako "výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu, s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy" či "výkladom možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním prejav vôle doplniť alebo nahrádzať", ako aj na viaceré interpretačné zásady, pričom uzatvára, že zo znenia čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy vyplýva, že žalovaný bol oprávnený jednostranne meniť úrokovú sadzbu, ak dôjde k zmene miery rizika klientov (žalobcov). Poukázal na ust. § 53 ods. 1 prvej vety, § 53 ods. 4 písm. i), § 53 ods. 4 písm. o) a § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka. V danom prípade žalobcovia považovali za rozhodujúcu tú skutočnosť, že boli v pozícii spotrebiteľov, pričom formulácia inkriminovaného ust. čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy bola neurčitá, vágna a nejasná v tom smere, že ako slabšia strana zmluvného vzťahu nemali možnosť ani len rámcovo sa dozvedieť z textu úverovej zmluvy či z predzmluvných vzťahov o dôvodoch zmeny úrokového rozpätia. Práve táto skutočnosť, teda nejasná formulácia predmetného ustanovenia zmluvy o úvere podľa ich názoru má za následok jeho neplatnosť ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, keďže sa v jej dôsledku dostali do pozície, kedy boli v podstate ponechaní viac menej na svojvôli žalovaného, ktorý napokon v žiadnom zo svojich listoch adresovaných žalobcom, ktorými im menil úrokové rozpätie, resp. reagoval na ich námietky, ani len čiastočne nevysvetlil dôvody týchto zmien konkrétne vo vzťahu k žalobcom, a tieto napokon nevysvetlil ani v podanom vyjadrení. Práve naopak, žalovaný svojím postupom, ktorý možno vyhodnotiť jednoznačne ako nekalú obchodnú prax, prezentoval žalobcom možné riešenia vzniknutej situácie (samozrejme všetky pre nich značne nevýhodné oproti pôvodne dojednaným podmienkam) s tým, že ide o ponuky maximálne výhodné, avšak so skrytým zámerom vyslovenia súhlasu so zmenou pôvodne dojednaných zmluvných podmienok, evidentne si vedomý netransparentnosti ustanovenia čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy. Preto, aj pokiaľ by sa malo vykladať dotknuté ustanovenie v kontexte celého priebehu záväzkového vzťahu medzi žalobcami a žalovaným, ako aj v kontexte ďalších okolností, teda najmä následného správania sa zmluvných strán, je možné odvodiť netransparentnosť tohto ustanovenia napokon aj od neskoršieho netransparentného správania žalovaného k žalobcom, čím vlastne žalovaný sám nepriamo priznal neprijateľnosť pôvodne dojednaného znenia úverovej zmluvy v čl. 4 ods. 5. Vyššie citované konkrétne skutkové podstaty neprijateľných zmluvných podmienok len rámcovo vystihujú obsah predmetnej neprijateľnej zmluvnej podmienky, pričom však s poukazom na všeobecnú skutkovú podstatu neprijateľných zmluvných podmienok, je nepochybné, že dojednanie čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobcovia totiž v čase uzatvárania zmluvy vzhľadom na jeho netransparentnú formuláciu nemali možnosť oboznámiť sa ani len rámcovo s dôvodmi, pre ktoré by mohol žalovaný zmeniť úrokové rozpätie, čo malo nepochybne zásadný vplyv aj na ich rozhodovanie o vstupe do konkrétneho zmluvného vzťahu. Ak žalovaný tvrdí, že podľa čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy údajne nemôže konať svojvoľne ale len adekvátne, je potrebné skonštatovať, že úverová zmluva vôbec neupravuje, vo vzťahu k čomu má byť takéto konanie žalovaného adekvátne. Teoretické úvahy žalovaného bez opory v texte zmluvy či právnych predpisoch a jeho snahy o vysvetlenie toho, vo vzťahu k čomu by podľa aktuálneho názoru žalovaného malo byť jeho konanie podľa čl. 4 ods. 5 zmluvy o úvere adekvátne, nie sú ničím iným, ako doplnením prejavu vôle strán absolútne nad rámec samotného obsahu právneho úkonu, čo je pri výklade právneho úkonu neprípustné. Poukázali na to, že špeciálne v prípade jednostrannej zmeny úrokových sadzieb vo svojom rozhodnutí vo veci C - 143/13 z 26. februára 2015 vyslovil Súdny dvor Európskej únie. Podobne vyhodnotil požiadavku transparentnosti Súdny dvor Európskej únie aj v rozsudku Súdneho dvora vo veci C- 26/13 z 30. apríla 2014. Žalobcovia si poukázali tiež na absurdnosť celej koncepcie jednostrannej zmeny (v praxi však v zásade zvýšenia) úrokovej sadzby, ktorú žalovaný zakomponoval do textu predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Ak sa totiž zvýši miera rizika klienta, t.j. zrejme nastane vyššia pravdepodobnosť zlyhania splácania úveru týmto klientom", tak potom zvýšením úrokovej sadzby takémuto klientovi žalovaný iba urýchli, prípadne priamo spôsobí zlyhanie splácania úveru, ktoré tu zatiaľ iba hrozilo (možno ani to nie), no bez tohto zvýšenia úrokovej sadzby by vôbec nemuselo nastať. Už zo samotnej jeho podstaty preto ustanovenie o možnosti žalovaného jednostranne zvýšiť úrokovú sadzbu

klienta z dôvodu zvýšenia miery rizika tohto klienta (nech už týmto pojmom myslel žalovaný čokoľvek), vyznieva vo vzťahu k spotrebiteľovi nekal.

24. K odôvodneniu zvýšenie úrokového rozpätia žalovaného objektívnymi okolnosťami, žalobcovia uviedli, že celá táto, textom obsiahla plejáda námietok žalovaného, má spoločný jeden menovateľ, ktorým je objektívna povaha týchto skutočností, teda to, že tieto skutočnosti sa týkajú priamo žalovaného ako subjektu pôsobiaceho ako banka na finančnom trhu, avšak nemajú žiadny vzťah k žalobcom ako klientom žalovaného. Pokiaľ si žalovaný ako profesionál pôsobiaci v príslušnej oblasti (disponujúci značnými skúsenosťami a profesionálnou osobnou zložkou v podobe vysoko odborne spôsobilých zamestnancov) nevytvoril dostatočný právny základ na zmenu úrokových sadziieb v dôsledku takýchto objektívnych skutočností, pričom za takýto relevantný právny základ akiste nemožno považovať dojednané znenie čl. 4 ods. 5 úverovej zmluvy, potom všetky tieto skutočnosti a okolnosti je nutné pričítať na vrub žalovaného a jeho podnikateľského rizika. Navyše, ide v tomto prípade takmer výlučne o povinnosti žalovaného ako banky vo vzťahu k verejnému sektoru a o jeho verejnoprávne povinnosti. Skutočnosť, ako je prípadná zmena základných a smerodajných úrokových sadziieb, zmena meny, či sprísnenie podmienok na trhu s finančnými službami je profesionál činný v tejto oblasti povinný pri vstupe do záväzkových vzťahov relevantne zohľadniť a tieto riziká si vyhodnotiť. To, že tak žalovaný dostatočným spôsobom neučinil v čase uzatvárania úverovej zmluvy a určovania jej obsahu, vrátane platobných podmienok a ceny plnenia (ktorý obsah určoval ako tzv. "formulárovú" zmluvu výlučne žalovaný), nemôže byť žalobcom ako laikom v tejto oblasti, vstupujúcim do tohto vzťahu na základe informácii poskytnutých žalovaným, na ujmu. Vo vzťahu k argumentácii žalovaného týkajúcej sa hodnotenia rizika klientov ako komplikovanej problematiky je potrebné tiež uviesť, že pokiaľ teda nie je obsahom zmluvy, potom môže slúžiť len pre interné potreby žalovaného, ktorý si takto môže ohodnotiť potenciálneho klienta ešte pred uzatvorením úverovej zmluvy a na základe takéhoto prehodnotenia ponúknuť záujemcovi o úver také zmluvné podmienky, aby žalovaný do budúcnosti minimalizoval svoje podnikateľské riziko. Avšak ak takýto mechanizmus hodnotenia klienta ostal mimo zmluvy, známy iba žalovanému (dokonca ho odmieta sprístupniť i súdu s odôvodnením, že ide o skutočnosti podliehajúce utajovaniu), potom nemôže byť nástrojom pre žalovaného, aby tento následne kedykoľvek jednostranne menil už trvajúci zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý takýto mechanizmus vôbec nepozná. Celá argumentácia žalovaného k tomuto bodu je teda viac menej vystavaná na nepriamom odôvodňovaní zlegalizovania postupu žalovaného spočívajúceho v podstate v prenose podnikateľského rizika (a s tým spojených finančných strát žalovaného) žalovaného na žalobcov ako jeho klientov, a to bez patričného právneho základu.

25. Žalovaný taktiež vo svojom vyjadrení tvrdí, že pokiaľ žalobcovia so zmenou úrokového rozpätia a úroveň sadzby nesúhlasili, boli oprávnení bez akýchkoľvek sankcií podľa čl. 4, ods. 6 úverovej zmluvy splatiť celý zostatok úveru, čím bol pre žalobcov vytvorený priestor na riešenie ich nesúhlasu s výškou novej úroveň sadzby. Takúto obranu žalovaného však možno považovať za výslovne alibistickú a absolútne nezodpovedajúcu povahu uzavretého záväzkového vzťahu. Žalobcovia ako dlžníci vstupovali do predmetného záväzkového vzťahu s tým, že tento bude trvať počas značne dlhého časového obdobia, a s prihliadnutím na to, že ide o hypotekárny úver (kde predovšetkým z dôvodu výšky poskytnutých finančných prostriedkov a doby splácania úveru je tento možné počas života bežného spotrebiteľa využiť maximálne niekoľkokrát), je logické predpokladať, že v čase uskutočnenia protiprávneho konania a úkonov zo strany žalovaného žalobcovia vôbec nedisponovali dostatočnými finančnými prostriedkami na to, aby splatili bez sankcií celý úver (nakolko potom je na mieste otázka, prečo by vôbec žalobcovia vstupovali do takéhoto úverového vzťahu, resp. prečo by vstupovali do úverového vzťahu v takomto rozsahu), keďže oni v tejto dobe nemali k dispozícii dostatok finančných prostriedkov, žalovaný evidentne bol spôsobilý využiť na ich úkor svoje silnejšie postavenie, a pokiaľ by sa adekvátnym spôsobom nebránil, boli by nútení akceptovať aj takéto protiprávne konanie žalovaného a tým pádom platenie zvýšených úrokov. Takáto koncepcia "vynútenia" prístúpenia na nevýhodnejšie podmienky na úkor žalobcov žalovaným je však z hľadiska ochrany spotrebiteľa ako slabšej strany neprípustná.

26. Čo sa námietky premlčania nároku žalobcov vznesenej žalovaným týka, uviedli že s touto nemožno súhlasiť. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia podali dňa 7. júna 2017, pričom žiadajú zaplatenie splátok splatných od 16. júna 2014. Žalovaný vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k splátkam splatným viac ako 2 roky odo dňa podania žaloby, a to na základe ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva

roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 16. júnu 2014, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V zmysle § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 16. júnu 2014, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Poukázali na ust. § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom k 16. júnu 2014, podľa ktorého sa touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy okrem iných i zo zmluvy o úvere (§ 497). V uvedenom prípade bola úverová zmluva uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, pričom podľa čl. 14 ods. 6 úverovej zmluvy „právne pomery v Úverovej zmluve výslovne neupravené, sa spravujú príslušnými ustanoveniami právneho poriadku Slovenskej republiky, predovšetkým Obchodného zákonníka.“ Z toho vyplýva, že na predmetný záväzkový vzťah sa vzťahoval predovšetkým Obchodný zákonník, do ktorého však len v rozsahu určenom citovanými ustanoveniami Občianskeho zákonníka (teda v rozsahu ustanovení týkajúcich sa ochrany spotrebiteľa ako aj v rozsahu použitia výkladu priaznivejšieho pre spotrebiteľa) vstupovali aj iné predpisy. Hoci to nie je v Obchodnom zákonníku výslovne upravené, ustálená rozhodovacia činnosť predovšetkým Ústavného súdu Slovenskej republiky dospela k jednoznačnému názoru, že v prípade práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa sice tento inštitút bude primerane spravovať Občianskym zákonníkom, avšak dĺžka lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa spravuje Obchodným zákonníkom, a je štvorročná (keďže úprava inštitútu premlčania má v Obchodnom zákonníku komplexnú povahu). Vzhľadom na úver ako typ zmluvy upravenej v Obchodnom zákonníku ide teda o štvorročnú premlčaciu dobu, ktorá je v prospech spotrebiteľa a žaloba bola podaná pred uplynutím premlčacej doby.“ § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka by sa použil len v prípade, ak by dojednanie Obchodného zákonníka v otázke premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo pre žalobcov ako spotrebiteľov nevýhodnejšie. Uvedený argument žalovaného, ktorý ako silnejšia strana sám subsumuje predmetný právny vzťah pod režim Obchodného zákonníka, avšak následne pri obrane používa ustanovenia tých právnych predpisov, pod ktoré právny vzťah sám nezaraďoval, ale v konkrétnom prípade mu ich použitie vyhovuje, možno teda považovať za výslovne účelový a tendenčný.

27. Pri uplatňovanom práve na primerané finančné zadosťučinenie uviedli, že povaha primeraného finančného zadosťučinenia má jednak znaky majetkovej ako aj nemajetkovej ujmy. Čo sa týka tvrdenej nemajetkovej ujmy, túto žalovaný vo svojom vyjadrení žiadnym spôsobom nenamieta, a teda možno ju považovať v rámci v žalobe uvedených skutočností za nespornú. Ohľadom majetkovej ujmy, nemožno súhlasiť s tvrdeniami žalovaného o tom, že by ním tvrdené náklady žalobcov súviseli s inými konaniami. Žalobcovia v každej prebiehajúcej veci vopred, s časovým odstupom, konzultovali a riešili túto s advokátom, za ktoré konzultácie uhradili nemalé finančné prostriedky. Ako by žalovanému malo byť iste známe, tieto úkony právnej služby sa podľa súčasného právneho stavu v zmysle príslušnej vyhlášky v rámci náhrady trov konania nepriznávajú, takže bez priznania primeraného finančného zadosťučinenia by napokon žalobcovia utrpeli napriek prípadnému úspechu v spore, nezanedbateľnú ujmu. Podstatné je v tomto ohľade aj to, že oni ako žalobcovia nemali žiaden záujem na iniciovaní súdneho konania a dlhšiu dobu sa snažili vzniknutú situáciu riešiť výlučne mimosúdne, čo preukazujú aj listiny priložené ako dôkazy k podanej žalobe. Výlučne z dôvodu absolútne negatívneho postoja žalovaného k tejto otázke však boli napokon po čase nútení žalobu na ochranu svojich práv podať. Táto skutočnosť je pri určovaní a rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia taktiež relevantná. Napokon, je potrebné uviesť, že rozhodovanie o tomto nároku a najmä o jeho výške patrí do úvahy konajúceho sudcu, a nejde teda o presné matematické prepočítavanie vynaložených nákladov. Položky ako je napríklad značná strata času žalobcov pri riešení vzniknutej situácie (čas strávený vlastnoručne vyhotovovanými reklamáciami a sťažnosťami, opakovanými návštevami pobočiek a komunikácie s rôznymi útvarmi žalovaného za účelom zistenia dôvodov zvyšovania úrokovej sadzby žalovaným, alebo čas strávený pri vyhotovovaní podaní pred začatím konania či na konzultáciách s advokátom, a v neposlednom rade strata času v dôsledku účasti na súdnych pojednaniach), totiž nemožno ani relevantne ohodnotiť.

28. Žalovaný v duplike konštatoval, že žalobcovia prezentujú dohodnutú rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, s tým že on mal pri jej formulácii údajne využiť ich neskúsenosť, keď voľbu rozhodcovskej doložky formuloval tak, aby ňou boli viazaní aj v prípade, ak si ju vôbec nevšimnú. Na to sa odvolávajú aj v tomto prípade, pričom tvrdia, že na existenciu rozhodcovskej doložky neboli osobitne upozornení. Žalobcovia v úverovej zmluve zhodne

vyhlásili, že si ju prečítali, že táto zmluva vyjadruje ich slobodnú vôľu a nie sú im známe okolnosti, ktoré by ju robili neplatnou. Túto skutočnosť potvrdili svojimi podpismi na zmluve. Žalovaný pri príprave zmluvy vzhľadom na uvedené ustanovenie nevychádza z predpokladu, že si spotrebiteľ konkrétnu zmluvnú podmienku nevšimne. Naopak ju zámerne uvádza do záverečných ustanovení, ktoré sa nachádzajú v blízkosti miesta na podpis s ťažko prehliadateľným znakom určeným na jej odmietnutie. Zdôraznil, že na žalobcov nie je možné hľadieť ako na priemerných spotrebiteľov. Priemerným spotrebiteľom totiž nemôže za žiadnych okolností byť osoba s vysokoškolským vzdelaním pravdepodobne ekonomického smeru (titul Ing. a MBA), ktorá dlhoročne pôsobí ako "profesionálny podnikateľ". Žalobca v I. rade je konateľom a spoločníkom spoločnosti Tehelňa STOVA, spol. s r.o., IČO: 31 703 747 od vzniku spoločnosti (20.2.1995). Z hospodárskych výsledkov verejne dostupných na stránke FinStat.sk vyplýva, že táto spoločnosť dosahuje ročné tržby nad 5.000.000 Eur a má účtovne evidované pohľadávky z bankových úverov vo výške 1.200.000,-Eur. Žalobca v I. rade je tiež konateľom a spoločníkom spoločnosti Area Development s.r.o., IČO: 36 489 981 od jej vzniku 9.9.2008 a členom dozornej rady spoločnosti ASAS, a.s., IČO: 44 991 576 od 1.7.2017. Aj žalobkyňa v II. rade bola už v čase podpisu konateľkou a spoločníčkou spoločnosti Area Development s.r.o., IČO: 36 489 981. Súd je povinný zohľadniť osobitné postavenie a skúsenosti žalobcov, ktorí rozhodne nie sú priemerní spotrebiteľia. Súd by im preto mal aj prípadnú nedôslednosť pri čítaní úverovej zmluvy pričítať na ťarchu. Ani požiadavky na ochranu spotrebiteľa ako slabšej strany neodôvodňujú, aby si totožná osoba pri uzatváraní napadnutej zmluvy o úvere ako "priemerný spotrebiteľ" jej znenie údajne ani neprečítala, ak táto osoba štandardne pri výkone svojho povolania uzatvára zmluvy o úvere ako profesionál a pri uzatváraní týchto zmlúv koná s odbornou starostlivosťou. Ako uviedli žalobcovia, rozhodcovská doložka pritom nepredstavuje vo svojej podstate neprijateľnú zmluvnú podmienku, pretože v danom prípade dal žalovaný žalobcom možnosť voľby. Závery uvedené v rozhodnutiach súdov a v odbornej literatúre, ktoré citujú žalobcovia, v danom prípade nie sú použiteľné, lebo neriešili situáciu, pri ktorej mal spotrebiteľ možnosť voľby. Napriek námietkam žalobcov, títo mali zjavnú možnosť rozhodcovskú doložku odmietnuť, pričom táto možnosť nebola len teoretická. Žalobcovia svojím rozhodnutím - súhlasom s uzavretím rozhodcovskej doložky - ovplyvnili budúce riešenie eventuálnych sporov vzniknutých medzi kontrahentmi v súvislosti so zmluvou o úvere. V dôsledku toho je potrebné túto podmienku považovať za dojednanú individuálne. Individuálnosť dojednania podmienky nemožno vnímať reštriktívne, iba ako jednostranné presadenie vôle spotrebiteľa o jej (ne)inkorporovaní do textu zmluvy, ako sa mylne domnievajú žalobcovia. Naopak, v kontexte formulárových zmlúv ide o spôsobilosť účastníkov svojím vlastným rozhodnutím ovplyvniť, či určité ustanovenie zmluvy, povinne a štandardne používané bankovými subjektmi v tomto type zmlúv ex lege, bude pre tohto účastníka ďalej záväzné alebo nie. Žalobcovia boli uzročení s tým, že prípadné spory medzi nimi a bankou budú predložené na rozhodnutie rozhodcovskému súdu iba za predpokladu, že sami túto možnosť nevyúčia zaškrtnutím príslušného políčka v zmluve. To, či sa spor prejedná v rozhodcovskom konaní, tak bolo v plnej dispozícii žalobcov, ktorí mali reálnu možnosť sa slobodne rozhodnúť, či ponúknuť alternatívu rozhodcovského konania prijímajú. V prípade žalobcov sa pritom nemožno domnievať, že by nechápali alebo nevedeli posúdiť zmysel predmetnej rozhodcovskej doložky alebo si ju pre svoju neskúsenosť v zmluve nevšimli. Podotkol, že žalovaný nepodmieňoval poskytnutie úveru uzavretím rozhodcovskej doložky k zmluve o úvere a prípadné neakceptovanie rozhodcovskej doložky klientom nesankcionuje odopretím poskytnutia úveru.

29. Ďalej uviedol, že základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť v súkromnoprávných vzťahoch absolútnou výnimkou na úrovni ultima ratio. Preferovanie opačnej tézy zo strany všeobecných súdov je ústavne nekonformné a v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 Ústavy SR (I. ÚS 242/2007, I. ÚS 243/2007, podobne aj nález Ústavného súdu ČR zo dňa 14.4.2005, sp. zn. I. ÚS 625/2003). Žalobcovia vo svojej replike rozširujú dôvody neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Napadnuté ustanovenie považujú za neprijateľnú zmluvnú podmienku nielen podľa § 53 ods. 4 písm. i) , ale aj podľa § 53 ods. 4 písm. o) a v) Občianskeho zákonníka. Nevysvetľujú však, prečo by mala byť daná neprijateľnosť napadnutej zmluvnej podmienky aj s ohľadom na uvedené ustanovenia. Žalovaný sa domnieva, že napadnutý čl. 4.5 zmluvy o úvere neobsahuje také znenie, z ktorého by mohla byť vyvodená jeho neprijateľnosť podľa citovaných ustanovení, pretože:

a) predmetom tohto ustanovenia nie je oprávnenie dodávateľa rozhodovať o súlade splnenia so zmluvou a neupravuje ani právo vykladať zmluvu (§ 53 ods. 4 písm. o) Obč. zákonníka),

b) na základe tohto ustanovenia sa od spotrebiteľa nepožaduje uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie (§ 53 ods. 4 písm. v) Obč. zákonníka). Predmetom čl. 4.5 zmluvy o úvere je právo žalovaného upraviť úrokovú sadzbu v prípade zmeny okolností. Úroková sadzba je cenou za poskytnutý úver a povinnosť na jej úhradu vyplýva z ustanovení zmluvy o úvere. Povinnosť na jej zaplatenie, ako ceny plnenia za poskytnutie úveru bola žalobcom známa už pri uzavretí zmluvy o úvere. Posudzovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok s ohľadom na uvedené ustanovenia je preto nedôvodné. V nadväznosti na rozhodnutia súdov, od ktorých žalobcovia odôvodňujú svoj nárok doplnili, že rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/563/2015 bol zrušený uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4Cdo/100/2016 zo dňa 25.10.2017. Keďže jediným relevantným ustanovením, s ktorým môže byť napadnutý čl. 4.5 zmluvy o úvere v rozpore, je § 53 ods. 4 písm. i) Obč. zákonníka, žalovaný poukazuje na potrebu výkladu zmluvnej podmienky aj v zmysle § 53 ods. 15 citovaného zákona, ktoré výslovne stanovuje, kedy nie je zmena úrokovej sadzby neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Toto ustanovenie je účinné od 1.6.2010 (zákon č. 129/2010 Z.z.) a reflektuje výnimky obsiahnuté v prílohe smernice č. 93/13/EHS. Zároveň § 879m OZ ako intertemporálna norma zákona č. 129/2010 Z.z. stanovuje, že toto ustanovenie sa vzťahuje aj aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. júnom 2010. Z vyjadrenia žalobcov vyplýva, že aj oni uznávajú okolnosti, na ktoré poukázal žalovaný za objektívne okolnosti, v dôsledku ktorých sa zmenili podmienky poskytnutého úveru. V nadväznosti na predmetné ustanovenie je potrebné tieto podmienky považovať aj za objektívny dôvod zmeny úrokovej sadzby v zmysle uvedenej výnimky. Táto výnimka spôsobuje, že v danom prípade nie je možné konkrétne ustanovenie považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 Obč. zákonníka. Pritom je nepochybné, že žalovaný je dodávateľ finančných služieb, žalobcovia boli o zmene úrokovej sadzby riadne informovaní a mali právo vypovedať poskytovanú finančnú službu. Ak zákonodarca (vrátane európskeho) zakotvil takéto ustanovenie ako výnimku z uplatňovania neprijateľných zmluvných podmienok, nemožno za neprijateľnú podmienku považovať ani čl. 4.5 zmluvy o úvere, ktoré je aplikované rovnako ako zákonom stanovená výnimka. S poukazom na vyššie spomínaný § 53 ods. 15 písm. a) Obč. zákonníka argumentácia žalobcov, podľa ktorej je možnosť splatiť úver nevýhodnou pre spotrebiteľa a absurdná nedôvodná, nie je relevantná. Aj zákonodarca (vrátane európskeho) považuje právo na splatenie úver za dostatočný a relevantný spôsob obrany v prípade, ak dôjde k zmene podmienok poskytnutého úveru, s ktorými žalobcovia nesúhlasia.

30. K premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia na argumentáciu žalobcov že sa v prípade zmluvy o úvere posudzuje premlčanie podľa ustanovení Obchodného zákonníka aj v prípade spotrebiteľa, a preto sa s poukazom na § 54 ods. 2 citovaného zákona v danom prípade uplatní štvorročná premlčacia lehota, je podľa jeho názoru nesprávny. Podľa § 52 ods. 2 posledná veta Obč. zákonníka "Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva." "Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou" (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014). Vzhľadom na uvedené nie je možné posudzovať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa ustanovení Obchodného zákonníka, v dôsledku čoho je námietka premlčania dôvodná.

31. K uplatnenému nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia uviedol, že názor žalobcov, podľa ktorého nie sú povinní zdôvodniť nárok na poskytnutie primeraného zadosťučinenia je nesprávny. Súd pri priznaní tohto nároku musí zdôvodniť, z akých dôvodoch dospel k záveru, že priznaný nárok je dôvodný a z akého dôvodu ho priznal v požadovanej výške. Podľa jeho názoru musí súd reflektovať na skutočnosť, že žalobcovia vedú proti nemu celkom 3 súdne spory na rovnakom základe (spolu s konaním vedeným na tunajšom súde pod sp. zn. 1C/165/2014 a 9C/12/2014). Z vyjadrenia žalobcov k uplatnenému nároku predovšetkým po vyjadrení žalobcov však vyplýva, že ich motiváciou nie je náhrada za nemajetkovú ujmu, ale snaha o získanie odmeny za náklady na právne služby, ktoré nie je možné priznať v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Náhrada nákladov na poskytnutie právnych služieb, ktoré boli vynaložené v iných (skorších) súdnych konaniach však nemôže byť reparovaná uplatneným primeraným finančným zadosťučinením v tomto konaní.

32. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 14.2.2018, pričom tohto sa osobne zúčastnili žalobcovia 1, 2 i ich právny zástupca. Žalovaný ani jeho právny zástupca sa na pojednávanie nedostavili svoju neúčast' písomne ospravedlnili, a preto súd v súlade s ust. § 180 C.s.p. pojednával v ich neprítomnosti.

33. Súd vo veci vykonal dokazovanie a to výsluchom žalobcov 1, 2, oboznámením sa s listom žalovaného zo dňa 21.8.2013, listom žalobcu 1 zo dňa 28.8.2013, listom žalovaného zo dňa 25.9.2013, listom žalobcu 1 zo dňa 25.10.2013 i zo dňa 30.10.2013, listom žalovaného zo dňa 6.12.2013, listom žalobcu 1 zo dňa 16.12.2013 a listom žalovaného zo dňa 20.1.2014, 12.11.2014 a 25.10.2016, zmluvou o poskytnutí úveru č. 18/374/08 Dexia HypoPôžička zo dňa 24.10.2008 vrátane dodatku č. 1 z toho istého dňa, obsahom spisu tunajšieho súdu 1C/165/2014 a zistil nasledovný skutkový stav :

34. Žalobca v 1. rade O.. S. J., vo svojej výpovedi uviedol, že v roku 2008 riešili kúpu nehnuteľností, a preto v tejto súvislosti robili prieskum trhu na poskytnutie najvýhodnejšieho úveru. Najvýhodnejšie podmienky sa im zdali v Prima banke, vtedy to bola Dexia banka, a preto uzavreli úverovú zmluvu. Prvých 5 rokov bola dohodnutá fixná úroková miera a následne sa mal úver úročiť podľa aktuálnej výšky Euribor +1,5 %. Po skončení fixácie po 5-tich rokoch im banka jednostranne zvýšila úrokovú sadzbu na 4,79 %. V tom teda videl zásadný problém, pretože banka sa jednostranne odchyľila od dohodnutých podmienok, teda od dohodnutej úrokovej sadzby. S bankou majú i naďalej dobré vzťahy i v súčasnosti sú jej klientmi. Finančné zadosťučinenie žiadal z toho dôvodu, že hneď keď k zmene úrokovej sadzby došlo si s bankou vymenili obsiahlu korešpondenciu, napísali asi 4 listy, banka im asi 4 odpovede. Žiadali odpoveď, prečo došlo k zvýšeniu úrokovej sadzby resp. o vysvetlenie ako k takémuto výpočtu došli. V tom období netušili ako dopadne prechádzajúce konanie vedené na tunajšom súde, preto v roku 2016 zrealizovali mimoriadnu splátku 37.900,- Eur, pričom tieto finančné prostriedky si museli vypožičať od jeho matky a to bezúročne a tieto doposiaľ splácajú. Úver v septembri 2017 celý vyplatili, takže úverový vzťah zanikol. On sa prvýkrát o rozhodcovskej doložke dozvedel niekedy v roku 2013 pri zvýšení úrokovej sadzby zo strany banky V zmluve to bolo niekde na až strane 15-16, on zo strany pracovníkov banky na rozhodcovskú doložku upozornený nebol, pri uzatváraní zmluvy riešili najmä tie podstatné náležitosti, výšku úveru, výšku úrokovej sadzby, dodatok k zmluve. Zmluvu podpisovali priamo na pobočke, nemali ju k dispozícii na preštudovanie dopredu.

35. Žalobkyňa v 2. rade O.. D. J., vo výpovedi uviedla, že bola pri uzatváraní zmluvy s manželom, takže sa stotožnila s tým, čo vypovedal on. Úver sa riešil na viackrát, finálne však zmluvy podpisovali v jeden deň, pričom v banke boli asi jednu hodinu. Ona bola v banke s malým dieťaťom, takže bolo ťažké koncentrovať sa na obsah zmluvy, avšak sústredili sa najmä na otázku výšky úveru a úrokovej sadzby. Vec sa pokúšali riešiť mimosúdne formou dohody s bankou tým, že žiadali vysvetlenia, avšak z ich strany ochota na dohodu nebola. Aj po rozhodnutí súdu v predchádzajúcej veci už veci s bankou riešili iba cez súd. Museli si nájsť čas na to, aby komunikovali s bankou, s právnikmi, stálo ich to určitý časový priestor. Pred podaním žaloby mali stretnutia s právnikmi, tieto riešil manžel.

36. Dňa 24.10.2008 žalobcovia so žalovaným (s predošlým obchodným menom Dexia banka Slovensko, a.s.) uzavreli Zmluvu o poskytnutí úveru č. 18/374/08 označenú ako "Dexia HypoPôžička", na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcom úver vo výške 2.700.000,- Sk (89.623,58 Eur). V bode 4.4 tejto zmluvy bola dohodnutá revizibilná úroková sadzba, ktorá je súčtom hodnoty BRIBOR (t.č. EURIBOR) a úrokového rozpätia. Úrokové rozpätie bolo v zmysle úverovej zmluvy dohodnuté na 1,53 % ročne ako fixná zložka úrokovej sadzby. Zároveň v deň uzavretia zmluvy bol uzavretý aj dodatok č. 1 k tomuto úveru, na základe ktorého bola poskytnutá marketingová zľava so zníženou úrokovou sadzbou o 0,65 %, teda v rámci fixácie doby 5 rokov v dôsledku tohto dodatku bola úroková sadzba po dobu 5 rokov dojednaná na sumu 5,75 % ročne a následne po piatich rokoch s odkazom na úrokovú sadzbu BRIBOR (resp. neskôr EURIBOR) plus úrokové rozpätie 1,53 % ročne.

37. Po skončení fixácie úrokovej sadzby žalovaný listom zo dňa 21.8.2013 ponúkol žalobcom fixnú úrokovú sadzbu na 3 roky vo výške 3,4 % alebo ročnú úrokovú sadzbu zloženú zo sadzby EURIBOR a úrokového rozpätia 4,25 % ročne. Žalobcovia vyjadrili s avizovanou zmenou úrokového rozpätia (úrokovej sadzby) svoj nesúhlas listom zo dňa 28.8.2013. Listom zo dňa 25.9.2013 žalovaný reagoval na list žalobcov s nesúhlasným stanoviskom a listom z 25.10.2013 oznámil žalovanému žalobcom zmenu úrokovej sadzby na úvere č. 18/374/08 na výšku 4,79 % ročne. Listom zo dňa 30.10.2013 žalobca požadoval žiadosť o vysvetlenie k navrhovanej zmene tejto sadzby a na tento list žalovaný reagoval listom zo dňa 6.12.2013. Žalobca opätovne listom zo dňa 16.12.2013 požadoval vysvetlenie (úver

18/374/08) a žalovaný opätovne listom zo dňa 20.1.2014 podal vysvetlenie žalobcovi. Žalovaný následne listom zo dňa 12.11.2014 a 25.10.2016 oznámil zmenu úrokovej sadby úveru a s tým spojenú novú výšku mesačnej anuitnej splátky.

38. V Zmluve o poskytnutí úveru č. 18/374/08 zo dňa 24.10.2008 bola v článku 14 "Záverečné ustanovenia" v bode 14.4 uzavretá rozhodcovská zmluva, v ktorej žalobcovia vyhlásili, že prijímajú návrh rozhodcovskej zmluvy, podľa ktorej vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s úverovou zmluvou je príslušný prejednať a rozhodnúť s konečnou platnosťou Stály rozhodcovský súd Asociácie bánk. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že rozsudok rozhodcovského súdu bude záväzný pre zmluvné strany, že v stanovených lehotách splnia všetky povinnosti uložené v rozhodcovskom rozsudku, ktorý nie je možné zrušiť z dôvodov ako pri obnove konania podľa osobitného zákona. V tomto bode je ďalej uvedené, že ak klient označí políčko (ktoré je v zmluve vyznačené štvorčekom) platí, že neprijíma vyššie uvedený návrh rozhodcovskej zmluvy s tým, že vzájomné spory, ktoré by medzi zmluvnými stranami vznikli v súvislosti s úverovou zmluvou, je príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Žalobcovia políčko na zmluve nevyznačili.

39. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1C/165/2014, predovšetkým z rozsudku 1C/165/2014-179 zo dňa 24.6.2016 súd zistil, že žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcom 1,2 sumu 309,50 Eur spolu s 8,5%-tným ročným úrokom z omeškania a trovy konania. Rozsudok súdu 1. stupňa bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu 9Co/472/2016-247 zo dňa 24.8.2017, takže sa stal dňom 19.9.2017 právoplatným

40. V konaní 1C/165/2014 bol prejednávaný rovnako ako v tomto konaní nárok žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaného zo Zmluvy o poskytnutí úveru č. 18/374/08 zo dňa 24.10.2008 vzniknutého titulom platenia splátok navýšených neoprávnene a neplatne za obdobie od 14.1.2014 do 14.5.2014 po 61,90 Eur mesačne, t.j. spolu 309,50 Eur V tomto konaní žalobcovia uplatnili vydanie bezdôvodného obohatenia z uvedenej zmluvy za obdobie od 14.6.2014 do 15.5.2017 v sume 1.125,45 Eur.

41. Podľa § 3 Civilného sporového poriadku, súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány.

42. Podľa § 5 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku, na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí, súd skúma, či sa spor nemá prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní. Na námietku uplatnenú neskôr súd neprihliada.

43. Podľa § 6 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku, ak súd na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone zistí, že spor sa má prejednať a rozhodnúť v rozhodcovskom konaní, konanie zastaví. Ak bolo konanie zastavené podľa odseku 1 a ak bola v tej istej veci podaná žaloba na rozhodcovský súd do 30 dní od právoplatnosti uznesenia súdu o zastavení konania, zostávajú právne účinky pôvodnej žaloby zachované.

44. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy (v súčasnosti § 261 ods. 6 písm. d)), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy: zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

45. Podľa § 497 Obchodného zákonníka v znení platnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

46. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy, sa na účely tohto zákona rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

47. Podľa § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, platného v čase uzavretia zmluvy, sa na účely tohto zákona rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

48. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

49. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

50. Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

51. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

52. Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

53. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní platného v čase uzavretia zmluvy, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

54. Podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní platného v čase uzavretia zmluvy, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli.

55. Podľa § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

56. Na právny vzťah zmluvných strán, ktorého základom je úverová zmluva č. 18/374/08 súd aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, pretože zmluva medzi účastníkmi má charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný vystupuje ako podnikateľ - bankový subjekt a žalobcovia ako spotrebiteľia, ktorí nemajú postavenie podnikateľa a nemohli zásadne ovplyvniť obsah zmluvy ani obsah všeobecných podmienok. Právny vzťah medzi stranami založený predmetnou zmluvou o úvere je nevyhnutné posudzovať podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení

účinnom v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka). S poukazom na vyššie uvedené, vychádzajúc zo zásady *lex specialis derogat lex generalis*, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou v danom prípade je zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako i ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou, ktorou je Obchodný zákonník, je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi stranami posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Bolo preto dôvodné naň aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu (ďalej len "Zákon o spotrebiteľských úveroch") ako *lex specialis* a všeobecnú úpravu obsiahnutú v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Zároveň strany priamo v zmluve a to konkrétne v článku 2.2 zmluvy uviedli, že "zmluvné strany sa dohodli, že úver je bezúčelový a klient môže použiť peňažné prostriedky podľa vlastného uváženia s výnimkou nákupu akcií v zmysle § 36 ods. 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách." Z uvedeného dôvodu, napriek tomu, že žalobcovia úver použili na kúpu nehnuteľnosti súd úver považoval za spotrebiteľský v zmysle vtedy účinného § 2 písm. b) zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v spojení s § 52 Občianskeho zákonníka.

57. Vzhľadom na žalovaným vznesenú námietku nedostatku právomoci všeobecného súdu v predmetnej veci konať sa súd prioritne zaoberal vyriešením tejto otázky. V tomto smere teda zameril dokazovanie na skúmanie otázky právomoci súdu vec prejednať z hľadiska posúdenia platnosti rozhodcovskej doložky, nachádzajúcej sa v článku 14.4 predmetnej úverovej zmluvy. Túto doložku súd posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, t.j. spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako neplatnú ju posúdil s poukazom na § 53 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka v rámci úverovej zmluvy koncipovaná a spotrebiteľom preložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami nesvedčí o jej individuálnom dojednaní, čo v konečnom dôsledku vyplynulo aj z výpovedí žalobcov, ktorí zhodne uviedli, že v čase uzatvárania predmetnej úverovej zmluvy neboli o existencii rozhodcovskej doložky, následnom rozhodcovskom konaní a tom, čo táto zmluvná podmienka vôbec znamená a aké má následky zo strany pracovníkov žalovaného poučení. Je zrejmé, že priemerný spotrebiteľ a to bez ohľadu na vzdelanie, obzvlášť v období začiatkov jej uplatňovania (rok 2008), nemal vedomosti o rozhodcovskej doložke a rozhodcovskom konaní a ich dôsledkoch. Je logické, že takýto spotrebiteľ sa pri uzatváraní obdobnej úverovej zmluvy sústreďuje na podstatné náležitosti úverovej zmluvy, výšku úveru, úrokovú sadzbu, podmienky splácania a pod. a ak nebude dodávateľom špeciálne upozornený na tak zásadnú zmluvnú podmienku ako je rozhodcovská doložka, tak jej obsiahnutie v úverových podmienkach veľmi ľahko prehliadne resp. jeho dojednaní nebude rozumieť. Obzvlášť je tomu tak, keď doložka súčasťou ostatných zmluvných podmienok a nie je ani graficky oddelená od ostatného textu. V tomto sa súd stotožňuje s argumentáciou žalobcov, že umiestnenie tejto konkrétnej rozhodcovskej doložky v úverovej zmluve, nesvedčí o jej individuálnom dojednaní, práve naopak skôr o zámernom predkladaní tejto zmluvnej podmienky spôsobom, ktorým žalovaný sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Žalovaný v konaní hodnoverne nepreukázal osobitné vyjednanie rozhodcovskej doložky, resp. skutočnosť že by si sami žalobcovia jej dojednanie vyjednali. Len samotné nezaškrtnutie nesúhlasu s doložkou bez výslovného poučenia o tejto možnosti a jej dôsledkoch nemožno považovať za vyjadrenie súhlasu s rozhodcovskou doložkou zo strany žalobcov. V danom prípade s poukazom na ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka bol súd toho názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky, podľa ktorej by sa mali všetky spory riešiť výlučne v rozhodcovskom konaní, znamená narušenie rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľov, nakoľko títo sa vopred vzdali práva na účinnú procesnú obranu cestou všeobecného súdu. Preto súd uzavrel je v tomto prípade je nutné rozhodcovskú doložku považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa ustanovenia § 53 ods. 53 Občianskeho zákonníka neplatná.

58. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 1C/165/2014 súd zistil, že v uvedenom konaní bol prejednávaný rovnako ako v tomto konaní nárok žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaného zo Zmluvy o poskytnutí úveru č. 18/374/08 zo dňa 24.10.2008 vzniknutého titulom platenia splátok navýšených neoprávnene a neplatne za obdobie od 14.1.2014 do 14.5.2014 po 61,90 Eur mesačne, t.j. spolu 309,50 Eur. Z rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 1C/165/2014-179 zo dňa 24.6.2016 súd zistil, že žalovaný bol zaviazaný zaplatiť žalobcom 1, 2 sumu 309,50 Eur spolu s 8,5%- tným ročným úrokom z omeškania a trovy konania. Rozsudok súdu 1. stupňa bol potvrdený rozsudkom odvolacieho súdu 9Co/472/2016-247 zo dňa 24.8.2017, takže sa stal dňom 19.9.2017 právoplatným. V tomto konaní

žalobcovia uplatnili vydanie bezdôvodného obohatenia z uvedenej zmluvy za obdobie od 14.6.2014 do 15.5.2017 v sume 1.125,45 Eur s prísl. .

59. Žalobcovia vo veci 1C/165/2014 odvíjali svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia predstavujúci plnenie, ktoré vyplatili veriteľovi (teda žalovanému) nad rámec dohodnutej úrokovej sadzby poskytnutého úveru. Už v tomto konaní sa súd zaoberal vyriešením predbežnej otázky - otázky platnosti článku 4.5 úverovej zmluvy. Súd teda v nadväzujúcom súdnom konaní nemal dôvod odkloniť sa od právneho názoru na vyriešenie tejto otázky súdom 1. stupňa i odvolacieho súdu v konaní 1C/165/2014, keďže žalobcovia uplatňujú nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z rovnakého (identického) hmotnoprávneho vzťahu. V súlade s naplnením princípu právnej istoty zakotveným v ustanovení čl. 2 ods. 1,2 C.s.p., nesmie resp. ani nemá dôvod vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie platobnej povinnosti (príslušného nároku na plnenie) medzi tými istými stranami, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Raz vydané právoplatné rozhodnutie je zásadne nezmeniteľné (§ 219 ods. 4 C.s.p. v spojení s § 228 ods. 1 C.s.p.). Súd má preto v tejto veci povinnosť pri svojom rozhodnutí (o tejto ďalšej) veci neodchýliť sa od právoplatného rozsudku, ktorým sa vyriešila v inom súdnom konaní ako príslušná predbežná otázka, v opačnom prípade by sa mohlo jednať o prekvapivé rozhodnutie.

60. Keďže právoplatným rozhodnutím vo veci 1C/165/2014 sa vyriešila otázka, ktorá má zásadný význam pre ďalší spor, a súd nemá dôvod na odklon od odvolacím súdom ustáleného právneho názoru t.j. že článok 4.5 úverovej zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve a v tejto časti je zmluva absolútne neplatná, súd v tomto konaní musí rešpektovať jej prejudiciálny účinok u tých istých strán a pri posúdení otázky existencie hmotnoprávneho nároku žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia.

61. Napriek vyššie uvedenému v súvislosti s doplnením argumentácie žalovaného týkajúcej sa jednostrannej zmeny výšky úrokovej sadzby sa súd touto otázkou opätovne zaoberal. Úročenie úveru bolo dohodnuté medzi zmluvnými stranami v článku 4 "úročenie" Zmluvy o poskytnutí úveru č. 18/374/08 zo dňa 24.10.2008. V bode 4.4 tejto zmluvy bola dohodnutá fixná úroková sadzba vo výške 6,4% ročne na obdobie 5 rokov odo dňa odpisu zmluvy, ktorá bola dodatkom č.1 z toho istého dňa v rámci mimoriadnej akcie banky znížená o 0,65 %. V bode 4.4.1 bola následne po ukončení fixácie dohodnutá revizibilná úroková sadzba, ktorá je súčtom hodnoty BRIBOR (t.č. EURIBOR) a úrokového rozpätia. Počiatočná výška BRIBOR predstavovala hodnotu BRIBOR určenú dva pracovné dni pre dňom zmeny úročenia. (bod 4.4.2.) Úrokové rozpätie bolo v zmysle bodu 4.4.6. úverovej zmluvy dohodnuté na 1,53 % ročne ako fixná zložka úrokovej sadzby. Tieto body zmluvy boli podľa názoru súdu vyjadrené jasne a zrozumiteľne, bez toho, aby pripúšťali iný výklad. Po skončení fixácie úrokovej sadzby žalovaný listom zo dňa 21.8.2013 ponúkol žalobcom fixnú úrokovú sadzbu na 3 roky vo výške 3,4 % alebo ročnú úrokovú sadzbu zloženú zo sadzby EURIBOR 0,54 % ročne a úrokového rozpätia 4,25 % ročne, pri ktorej mesačná splátka úveru činila 237,09 Eur. Ani z jednou z ponúknutých alternatív žalobcovia nesúhlasili s poukazom na to že úverové rozpätie bolo stanovené v zmluve pevnou sadzbou a to 1,53 %. Žalovaný argumentoval pri jednostrannom zvýšení úrokovej sadzby bodom 4.5 zmluvy a to v konkrétnom prípade tak, že došlo k zmene miery rizika klienta, preto bola banka oprávnená automaticky bez dodatku k úverovej zmluve zmeniť úrokovú sadzbu a do podania tejto žaloby zmenil jednostranne úrokovú sadzbu ešte trikrát: od novembrovej splátky v roku 2014 na výšku 4,7 % p.a., od novembrovej splátky v roku 2015 na výšku 4,4 % p.a., od novembrovej splátky v roku 2016 na výšku 3,5 % p.a.. O jednoznačnosti a zrozumiteľnosti však nemožno hovoriť u bodu 4.5. úverovej zmluvy, ktorý používa pri zmene úrokovej sadzby termín - zmena miery rizika klienta bez bližšej špecifikácie. Tu sa súd stotožňuje s argumentáciou žalobcov a konštatuje, že zmluvné podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny musia byť vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, aby boli pre spotrebiteľa pochopiteľné, čo sa však v tomto prípade nestalo. Jasné formulácie bez možnosti rôznosti ich výkladu a následných špekulácií, by mal dodávateľ - banka používať najmä v situácii ak ide o štandardnú formulárovú zmluvu používanú bežne pri poskytnutí úverov spotrebiteľom, práve z dôvodu predchádzania sporom medzi zmluvnými stranami. Na základe uvedeného teda súd konštatuje priamy rozpor uvedeného ustanovenia zmluvy s § 53 ods. 4 písm. i) Občianskeho zákonníka, vzhľadom k tomu že toto umožňuje banke jednostranne meniť zmluvné podmienky, keďže toto ustanovenie pripúšťa rôzny výklad, umožňuje uplatniť žalovanému svojvôľu, pri jednostrannej zmene úrokovej sadzby, čím výrazne znevýhodňuje žalobcu ako spotrebiteľa. Poukazujúc na ustanovenie § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bol súd toho názoru, že vyššie uvedené ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy konkrétne bod

4.5.zmluvy, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda je nutné považovať ho za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

62. Žalobcovia uplatnili titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré mal žalovaný získať v dôsledku plnenia jednostranne zvýšených úrokov z ich strany sumu 1125,45 Eur za obdobie od 14.6.2014 do 15.5.2017. (za obdobie od 14.1.2014 do 14.5.2014 im bolo bezdôvodné obohatenie z toto istého titulu v sume 309,50 Eur právoplatne priznané) Toto predstavuje suma peňažných prostriedkov vo výške zodpovedajúcej rozdielu medzi sumou splátok úveru zaplatených žalobcami na základe neoprávnenej jednostrannej zmeny úrokovej sadzby, t. j. sume splátok vyrubených pri uplatnení úrokovej sadzby vo výške zodpovedajúcej súčtu hodnoty sadzby BRIBOR resp. EURIBOR a úrokového rozpätia vo výške 4,25 % ročne (od 24.10.2013, čl. 11 a 28) a medzi sumou splátok vo výške, v akej ich mali zaplatiť žalobcovia žalovanému pri uplatňovaní úrokovej sadzby dojednanej v zmysle obsahu zmluvy, t. j. vo výške zodpovedajúcej súčtu hodnoty sadzby BRIBOR resp. EURIBOR a úrokového rozpätia vo výške 1,53 % ročne. Prvá splátka prepísaná k 24.10.2013 vo výške 4,79 % tak činila 237,09 Eur (čl. 11) EURIBOR 0,54% a úrokové rozpätie 4,25 % namiesto dohodnutých 1,53 % a následne takto splátky pokračovali po čiastočných úpravách zo strany banky. Po prepočítaní zmluvne dojednanej výšky splátky (EURIBOR 0,54 % a úrokové rozpätie 1,53 % spolu 2,07 %) by tak táto činila 175,19 Eur takže rozdiel predstavuje sumu 61,90 Eur. Za žalované obdobie by tak spolu po zohľadnení čiastočného zníženia úrokovej sadzby a predčasného splatenia úveru zo strany žalobcov rozdiel činil 1.125,45 Eur.

63. Vzhľadom na uvedené skutočnosti teda súd vyhovel žalobe v celom rozsahu a žalovaného zaviazal vydať žalobcom bezdôvodné obohatenie vo výške 1.125,45 Eur, tak ako je to uvedené vo výroku rozsudku.

64. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

65. Podľa § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. znení účinnom do 31.1.2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

66. Podľa § 10c Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

67. Súd taktiež zaviazal žalovaného v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. zaplatiť žalobcom aj nimi uplatnený zákonný úrok z omeškania z priznaného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia od jeho vzniku t.j. 16.6.2014 (8 + 0,15%) až do zaplatenia.

68. Žalovaný vzniesol námietku premlčania vydania bezdôvodného obohatenia s tým, že žalobcovia podali žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia dňa 7.6.2017, pričom žiadali zaplatenie splátok splatných od 16.6.2014. Keďže právo na vydanie bezdôvodného obohatenia sa v zmysle ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, nárok je vo vzťahu k splátkam splatným viac ako 2 roky odo dňa podania žaloby premlčaný. Žalobcovia si už v predchádzajúcom konaní 1C/165/2014 uplatnili tým istým titulom splátky splatné 14.1.2014, 14.2.2014, 14.3.2014 a 14.4.2014, teda si boli vedomí toho, že sa na ich úkor žalovaný podľa ich tvrdenia bezdôvodne obohacuje. Namietal premlčanie splátok splatných v roku 2014 a to 16.6.2014, 4.7.2014, 14.8.2014, 16.9.2014 a 14.10.2014 po 61,90 Eur mesačne, a 14.11.2014 a 15.12.2014 po 61,33 Eur mesačne. Súd preskúmal žalovaným uplatneným námietku premlčania nároku a konštatuje že táto nebola vznesená dôvodne. Vychádzal z na ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka v znení účinnom k 16. júnu 2014, (v súčasnosti § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka) podľa ktorého sa touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy okrem iných aj zo zmluvy o úvere (§ 497).

69. V uvedenom prípade bola úverová zmluva uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, pričom i podľa čl. 14 ods. 6 úverovej zmluvy sa právne pomery v nej výslovne neupravené, spravujú

príslušnými ustanoveniami právneho poriadku Slovenskej republiky, predovšetkým Obchodného zákonníka. Z toho vyplýva, že na predmetný záväzkový vzťah sa vzťahuje predovšetkým Obchodný zákonník, do ktorého však len v rozsahu týkajúceho sa ochrany spotrebiteľa a v rozsahu použitia výkladu priaznivejšieho pre spotrebiteľa vstupuje Občiansky zákonník či zákon o spotrebiteľských úveroch, ochrane spotrebiteľa a pod.. Z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov i v dôsledku rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva jednoznačný názor, že v prípade práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa síce tento inštitút bude primerane spravovať Občianskym zákonníkom, avšak dĺžka lehoty na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa spravuje Obchodným zákonníkom a je v zmysle ust. § 397 Obchodného zákonníka štvorročná, keďže úprava inštitútu premlčania má v Obchodnom zákonníku komplexnú povahu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd konštatuje že námietka premlčania zo strany žalovaného nebola podaná dôvodne, pretože štvorročná lehota splatnosti jednotlivých žalovaných splátok do podania žaloby neuplynula, preto na námietku premlčania neprihliadol.

70. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

71. Žalobcovia vo svojej žalobe popri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnili i nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a to vo výške 2.500,- Eur. Argumentovali, že im vznikla v dôsledku predmetného nekalého konania žalovaného majetková ujma a to najmä náklady na poštovné, telefón a cestovné vzniknuté v súvislosti s opakovaným reklamovaním zvyšovania úrokovej sadzby i následnými súdnymi spormi ako aj na právne služby poskytnuté žalobcom i nemajetková ujma vzniknutá v dôsledku predmetného nekalého konania žalovaného a to najmä stratu času, psychická trauma vzniknutá v dôsledku stresu spojenú so súdnymi konaniami a neoprávneným jednostranným zvyšovaním životných nákladov žalobcov (obmedzovanie rodinného rozpočtu a tým znižovanie životnej úrovne žalobcov pomerne dlhé časové obdobie). Poukázali na závažnosť a rozsah ich porušených práv, charakter konania a správania sa žalovaného ako i skutočnosť, že žalovaný sa takto správal k veľkému počtu spotrebiteľov. Poukázali tiež na názor právnej vedy podľa ktorého by mal súd pri úvahách zohľadňovať i sankčný element tohto inštitútu.

72. Zmyslom ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je ochrana spotrebiteľa proti porušeniu povinností vyplývajúcich z citovaného zákona i osobitných právnych predpisov. Oprávnenou osobou je spotrebiteľ, ktorý si úspešne uplatnil svoje práva a má preto právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho kto spôsobili porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi a ktoré sú spôsobilé prívodiť mu ujmu.

73. V tejto časti sa však súd s argumentáciou žalobcov celkom nestotožnil. Prioritne vychádzal z ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorej právo na primerané zadosťučinenie vznikne spotrebiteľovi vtedy, keď si tento porušenie práva resp. povinnosti ustanovené zákonom úspešne uplatní na súde. Na súde bol úspešne (právooplatne) uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 309,50 Eur a to v konaní 1C/165/2014. Súd síce žalobcom v tomto prebiehajúcom konaní pri vydaní bezdôvodného obohatenia vyhovel, rozhodnutie však nie je právooplatné a vykonateľné, je možné ho napadnúť odvolaním, preto súd pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení z tejto žaloby konštatuje, že nárok bol uplatnený predčasne. Žalobcovia však preukázali porušenie svojho práva spotrebiteľov v konaní 1C/165/2014 čím im vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Vydanie bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného na základe konštatovania neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v bode 4.5 Zmluvy o úvere súd považuje v danej veci za čiastočnú satisfakciu žalobcov. Žalobcom bol tak za uvedených okolností poskytnutý jeden z najvýhodnejších úverov, aký im na finančnom trhu mohol byť poskytnutý. Avšak vzhľadom na konštatované porušenie ich práva a to v súdnom konaní v ktorom sa ho domohli

konštatuje, že finančné zadostučinenie má okrem satisfakčnej funkcie ešte aj funkciu sankčnú, lebo porušiteľovi práva t.j. žalovanému spôsobuje finančnú ujmu nielen ujmu morálnu a je považovaný za nástroj odstránenia ujmy nemateriálnej povahy a nie náhrady za spôsobenú materiálnu škodu. Žalobcami uplatnení nárok vo výške 2.500,- Eur súd však i v porovnaní s právoplatne priznanou čiastkou bezdôvodného obohatenia považoval za neprimeraný a preto im priznal nárok na primerané finančné zadostučinenie vo výške 500,- Eur, ktorý považoval v tomto štádiu konania za adekvátny. To však nebráni žalobcom, aby do budúcnosti v prípade úspešného uplatnenia svojho práva v tomto konaní nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia uplatnili novou žalobou.

74. V prevyšujúcej časti uplatneného finančného zadostučinenia tak žalobu ako nedôvodnú zamietol.

75. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

76. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

77. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. O trovách konania rozhodol súd podľa úspešnosti v spore. Súd žalobe vyhovel čiastočne a čiastočne bola žaloba zamietnutá. Ani jedna zo sporových strán nemala vo veci plný úspech a preto súd žiadnej zo strán sporu náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.